

Studiju virziena
IZGLĪTĪBA, PEDAGOĢIJA UN SPORTS

PROFESIONĀLĀS BAKALaura STUDIJU PROGRAMMAS
SPECIĀLĀ IZGLĪTĪBA

LICENCĒŠANAS ZIŅOJUMS

Studiju virziens akreditēts līdz 2023. gada 31. decembrim

Studiju virziena vadītājs prof., Dr.paed. Jānis Dzerviniks

APSTIPRINĀTS

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Senāta sēdē 31.03.2020.

Senāta lēmums Nr. 3

APSTIPRINĀTS

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Studiju padomes sēdē 10.03.2020.

Protokols Nr. 13

APSTIPRINĀTS

Izglītības, valodu un dizaina fakultātes domes sēdē 09.03.2020.

Protokols Nr. 10

Rēzekne, 2020

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	3
1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība studiju virzienam un RTA stratēģijai.....	3
1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	7
1.3. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē.....	9
1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas	16
II. Resursi un nodrošinājums	20
2.1. Studiju bāze.....	20
2.2. Informatīvais un metodiskais nodrošinājums	19
2.3. Finansiālā bāze	23
2.4. Materiāltehniskā bāze	25
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	27
3.1. Studiju programmas saturs.....	25
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms	29
3.3. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma	32
3.4. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē.....	34
IV. Mācībspēki.....	35
4.1. Mācībspēku atlases kritēriji.....	35
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām.....	37
4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana.....	38
V. Pielikumi.....	
1. pielikums Salīdzinājums ar citu augstskolu/ koledžu studiju programmām	
2. pielikums Pilna laika un nepilna laika studiju plānojums	
3. pielikums Studiju kursu apraksti	
4. pielikums Studiju kursu/ moduļu kartējums	
5. pielikums Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai	
6. pielikums Darba devēju atsauksmes.....	
7. pielikums Mācībspēku saraksts.....	
8. pielikums Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība studiju virzienam un RTA stratēģijai

Programma ir veidota, pamatojoties uz IZM Informatīvajā ziņojumā “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” izvirzītajiem pedagogu izglītību strukturējoši principiem un saskaņā ar “RTA pedagogu izglītības attīstības plānu 2018.–2023. gadam”.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība” izstrādāta atbilstoši SAM 8.2.1.pasākuma mērķim, kas paredz studiju virziena “Izglītība, pedagogija un sports” studiju programmu skaita samazināšanu, izstrādājot jaunas studiju programmas uz vairāku esošo studiju programmu bāzes un slēdzot 8 esošās studiju programmas, kā arī iesaistoties studiju programmu izstrādē sadarbībā ar citām Latvijas augstākām izglītības iestādēm (turpmāk – AII), kas īsteno studiju virzienu “Izglītība, pedagogija un sports”.

Programmas izveide notikusi balstoties uz Latvijas Republikas Augstskolu likumu; Ministru kabineta noteikumiem Nr. 27 (09.01.2018.) “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumiem”; Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvo ziņojumu “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” (23.11.2017.); Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2014.- 2020.g.; Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovāciju pamatnostādņēm 2014.- 2020.g.; Ministru kabineta noteikumiem Nr. 240 (21.06.2019.) Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (Latvija 2030); Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.–2020. gadam (NAP2020); RTA darbības un attīstības stratēģiju 2016.–2023.gadam; RTA Zinātniskās darbības stratēģiju 2019.–2023.gadam; RTA Pedagogu izglītības attīstības plānu 2018.– 2023. gadam; RTA Pedagogu izglītības komunikācijas un publicitātes plānu 2018.-2023.gadam.

RTA darbības un attīstības stratēģijā 2016.–2023.gadam par vienu prioritārajiem darbības virzieniem noteikta **izglītība (tajā skaitā speciālā un iekļaujošā), sociālās labklājības un rehabilitācijas tehnoloģijas**; RTA Stratēģija paredz nodrošināt uz inovatīvu tehnoloģiju izstrādi, apguvi un piemērošanu vērstu studiju virzienu mērķtiecīgu, saskaņotu un pēctecīgu īstenošanu Latgales reģionā, sagatavojot Latgales, Latvijas, Eiropas ekonomikas izaugsmei nepieciešamos speciālistus, veicinot jauno speciālistu iesaisti zinātnē un pētniecībā; nodrošinot tehnoloģisko izcilību un inovāciju pārnesi speciālās un iekļaujošās izglītības, socializācijas un resocializācijas, sabiedrības veselības un labklājības, cilvēkdrošības jautājumu risināšanai Latgales reģionā un Latvijā kopumā. Stratēģijā plānotie rezultāti paredz veicināt jaunu inovatīvu studiju programmu un/vai studiju moduļu izstrādi, kas sagatavotu izglītības zinātņu teorijās un savā nozarē kompetentus, radošus speciālistus pedagoģiskajam darbam reģionā, valstī un starptautiskajā tirgū (P.1.2.4.). Atskaites periodā (2013-2019) paredzēts sadarbībā ar LU, LiepU un DU **izstrādāt profesionālo bakalaura studiju programmu speciālajā izglītībā** (R.1.2.4.3). Savukārt ilgtermiņa rezultātos (2020-2023) noteikts mērķis akreditēt profesionālo bakalaura studiju programmu speciālajā pedagoģijā.

Programma izstrādāta atbilstīgi “Nolikuma par RTA akadēmiskajām un profesionālajām studijām un studiju programmām” noteiktajai kārtībai. Jaunajā bakalaura studiju programmā tiks nodrošināta iespēja iegūt pētniecībā balstītu starptautiski atzītu profesionālo bakalaura līmeņa izglītību, kas pamatota jaunākajos fundamentālos un lietišķos pētījumos, inovatīvajā izglītības praksē, nodrošinot pārmaiņu procesu, veicinot Latvijas izglītības moderni-

zāciju un pilnveidotu darba tirgū pieprasītas pētnieciskās, vadības un pedagoģiskās kompetences sestajā LKI līmenī un izmantotu nodarbinātības iespējas Latvijas Republikas profesiju klasifikatoram atbilstošā 3.17.2. profesiju grupā.

Līdz šim RTA tika īstenota profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālās izglītības skolotājs” (4,5 g.) un profesionālā maģistra studiju programma “Speciālā pedagoģija” (2 g.). Vēsturiski, laika periodā no 1999. gada līdz 2012. gadam, paralēli īstenotajai profesionālajai bakalaura studiju programmai “Speciālās izglītības skolotājs” (4,5 g.), RTA ir tikušas izstrādātas, akreditētas un īstenotas arī otrā līmeņa profesionālā studiju programma “Speciālās izglītības skolotājs” (2,5 g.), otrā līmeņa profesionālā studiju programma “Surdopedagogs” (2,5 g.), otrā līmeņa profesionālā studiju programma “Skolotājs – logopēds.” RTA izstrādājusi un pirmā Latvijā licencējusi 1. līmeņa profesionālo studiju programmu “Surdotulks”, kas dažādu, no RTA neatkarīgu, apstākļu dēļ, darbību neuzsāka. Pēc 2012. gada studiju programmas “Surdopedagogs” un “Skolotājs - logopēds” tika īstenotas kā izvēles moduļi atkārtoti akreditētajās bakalaura vai maģistra studiju programmās.

Atbilstīgi “RTA pedagogu izglītības attīstības plānam 2018.–2023. gadam,” 2022. gadā profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālās izglītības skolotājs” un profesionālā maģistra studiju programma “Speciālā pedagoģija” tiks slēgtas. To vietā ir izstrādāta profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība.”

Izstrādājot bakalaura studiju programmu “Speciālā izglītība,” tika ņemtas vērā jaunākās speciālās izglītības īstenošanas prasības un tendences Eiropā un Latvijā, kas nosaka speciālā pedagoga darbu iekļaujoša izglītības procesa īstenošanas apstākļos, kas, savukārt, nosaka ļoti plašu zināšanu un kompetenču nepieciešamību efektīvam šo speciālistu darbam jebkurā izglītības iestādē. Programmas izstrāde un īstenošana atbilst RTA Zinātniskās darbības stratēģijā 2019.–2023. gadam definētajam zinātniskās darbības mērķim: pētniecības un pedagoģiskā darba sinerģija, nodrošinot augstas kvalitātes konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu.

Programma Latvijā ir unikāla, jo dod iespēju atbilstoši iekļaujošās izglītības attīstības tendencēm valstī padziļināti un daudzpusīgi studēt speciālo izglītību, iegūt speciālā pedagoga kvalifikāciju un specializēties vienā no virzieniem: darbs ar bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem vai darbs ar bērniem ar dzirdes traucējumiem, vai darbs ar bērniem ar redzes traucējumiem, vai darbs ar bērniem ar valodas un runas traucējumiem, vai darbs ar bērniem ar mācīšanās/jauktiem traucējumiem, vai specializēties žestu valodas pielietojumā, apgūstot izvēlēto specializācijas moduli.

Līdz šim Latvijā pamatā tika sagatavoti speciālie pedagogi/speciālās izglītības skolotāji ar šauru specializāciju darbam ar izglītojamajiem ar kādu noteiktu attīstības traucējuma veidu, pamatā darbam speciālajās izglītības iestādēs. Īstenojot pāreju uz iekļaujošu izglītības procesu īstenošanu valstī, organizējot izglītības procesu atbilstoši MK noteikumiem par izglītības procesā nepieciešamo nodrošinājumu izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām iekļautiem vispārējās izglītības iestādēs (stāsies spēkā ar 2020. gada 1.septembri), izglītības iestādēm ir svarīgi no augstākās izglītības iestādes saņemt kompetentus, ***daudzpusīgam, jebkura attīstības traucējuma korekcijas darbam sagatavotus speciālos pedagogus,*** ko arī nodrošinās izstrādātā studiju programma.

Studiju programmas “Speciālā izglītība” mērķis

Nodrošināt izglītības zinātņu teorētiskajos pamatos un praksē balstītas, profesijas standartam “Skolotājs” atbilstošas profesionālās studijas, sagatavojot kompetentus, konkurētspējīgus, uz mūžizglītību un profesionālo pilnveidi orientētus speciālos pedagogus ar specializāciju izvēlētās speciālās pedagoģijas jomās.

Studiju programmas uzdevumi

- Īstenot studijas ciešā sasaistē ar darba vidi skolotāja un speciālā pedagoga profesijai nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetences ieguvei;
- Sekmēt studējošo pieredzes ieguvei profesionālās pedagoģiskās darbības speciālās izglītības jomā plānošanai, īstenošanai un izvērtēšanai, sadarbības attīstīšanai ar izglītojamajiem, viņu vecākiem, izglītības iestādes atbalsta personālu, citiem pedagogiem un sabiedrību;
- Veicināt studējošo pētnieciskās prasmes attīstību izglītības zinātnēs, veicot pētījumus speciālajā pedagoģijā un priekšmetu mācīšanās metodikās;
- Sekmēt sabiedrībai nozīmīgu vērtību attīstību studējošajiem, viņu radošo un sociālo aktivitāti, veicināt studējošo vajadzību attīstību tālākai patstāvīgai virzībai savas kompetences pilnveidei maģistra studijās un mūžizglītībā.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Zināšanas:

- spēj apliecināt un kritiski izvērtēt izglītības zinātnēm un skolotāja profesijai raksturīgās pamata un specializētās zināšanas, kas nepieciešamas speciālās izglītības skolotāja profesionālās darbības veikšanai, un to pielietošanai praktiskajā pedagoģiskajā darbībā speciālajā izglītībā;
- spēj parādīt izglītības zinātņu un speciālās izglītības jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni;
- spēj apliecināt padziļinātas zināšanas un izpratni par pedagoga lomu sabiedrības attīstībā un izglītības problēmu risināšanā izglītības politikas un sociālekonomisko pārmaiņu kontekstā.

Prasmes:

- izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus izglītības zinātnēs, mācību jomu saturā un metodikās, speciālajā psiholoģijā un pedagoģijā, spēj plānot un veikt radošu, inovatīvu pedagoģisko darbību dažādās kultūrvidēs ar izglītojamajiem, kuriem ir dažādi attīstības traucējumi, ievērojot izglītojamo individuālās attīstības potenciālu un rodot risinājumus mainīgos apstākļos;
- spēj formulēt un analītiski aprakstīt problēmas un risinājumus izglītības zinātnēs un skolotāja profesijā speciālās izglītības jomā, argumentēti par tām diskutēt profesionālajā vidē un sabiedrībā kopumā;
- spēj apliecināt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemoties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot savu izglītojamo vai citu pedagoga darbu.

Kompetences:

- spēj veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi;
- spēj pieņemt lēmumus un risināt problēmas profesionālās darbības pilnveidei, ievērojot profesionālo ētiku un balstoties uz patstāvīgi iegūto, kritiski atlasīto un analizēto informāciju un pieredzes izvērtējumu;
- spēj izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz sabiedrību, piedalās speciālās izglītības jomas attīstībā.

Plānoto studiju rezultātu sasniedzamība un savstarpējā sasaiste novērtēta, veicot studiju rezultātu kartēšanu (4. pielikums).

Studiju programmas nozares teorētiskajos pamatkursos iekļauti gan pedagoģisko kompetenci nodrošinoši, gan specifiski studiju kursi, kuri ir svarīgi, apgūstot speciālā pedagoga profesionālās darbības teorētiskās un praktiskās pamatzināšanas jaunā skatījumā, piemēram: mācīšana un mācīšanās, informācijas tehnoloģijas izglītībā, bērnu attīstības likumsakarības; attīstības traucējumu diagnostikas un agrīnās intervences iespējas; sensoro sistēmu un runas aparāta anatomija, fizioloģija, pataloģija; neiroloģijas, neirofizioloģijas pamati, alternatīvās un augmentatīvās komunikācijas pamati; sociālie, emocionālie un mācīšanās traucējumi, u.c. speciālā pedagoga profesionālajām pamatkompetencēm aktuāli studiju kursi.

Nozares profesionālās specializācijas kursos speciālajiem pedagogiem sniegta iespēja apgūt Latviešu nedzirdīgo zīmju valodas un Braila raksta pamatus, kas saskan ar Latvijas nevalstisko organizāciju (Latvijas Neredzīgo biedrības un Latvijas nedzirdīgo savienības) aktualizētajām prasībām skolotāju izglītībā. Programmas saturā iekļauti studiju kursu bloki: Valodas un runas traucējumi, Dzirdes traucējumi, Garīgās attīstības traucējumi, Redzes traucējumi, kas satur studiju kursus atsevišķu, specifisku traucējumu korekcijas darba apguvei. Ir iekļauti arī studiju kursi par garīgās veselības traucējumiem un to korekciju.

Programmas izstrādes darba grupa, iepazīstot citu valstu pieredzi, nonāca pie secinājuma, ka speciālajiem pedagogiem pamatos jāpārzina mācību priekšmetu mācīšanas metodikas, lai, pārzinot arī speciālās mācību priekšmetu mācīšanas metodikas, varētu veiksmīgi sniegt atbalstu mācību procesā gan skolotājiem gan skolēniem ar dažādiem attīstības traucējumiem. Studenti apgūs mācību tehnoloģijas iekļaujošā vispārējās izglītības procesā 7 mācību jomās atbilstoši kompetenču pieejai mācību saturā.

Papildspecializācijas apguvei izstrādātie izvēles moduļi (Garīgās attīstības traucējumi, Dzirdes traucējumi, Redzes traucējumi, Valodas un runas traucējumi, Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi), Zīmju valoda) nodrošina padziļinātas zināšanas un kompetences korekcijas darbā studenta izvēlētajā speciālās pedagoģijas jomā, kas būtu svarīgi gadījumā, ja students gatavojas strādāt vai jau strādā kādā speciālās izglītības iestādē.

Studiju programma paredz iespējas mūžizglītībai, profesionāli pilnveidojoties, pārkvalificējoties skolotājiem ar augstāko pedagoģisko izglītību, pielīdzinot iepriekš pamatstudiju laikā augstākās izglītības studiju programmās apgūtos kursus un profesionālo pieredzi (60KP), ieskaitot studentu 3. studiju kursā, dodot iespēju 2 studiju gadu laikā iegūt speciālā pedagoga kvalifikāciju ar izvēlētu papildspecializāciju (80 KP).

Speciālās izglītības skolotāji, speciālie pedagogi, surdopedagogi, tiflopedagogi, u.c. speciālās pedagoģijas jomu skolotāji, pielīdzinot iepriekš pamatstudiju bakalaurs programmā apgūtos kursus un profesionālo pieredzi, varēs iegūt kādu no piedāvātajām papildspecializācijām, apgūstot 30 KP studijas (papildspecializācijas modulis 10 KP, prakse 8 KP, valsts pārbaudījumi 12 KP).

Atbilstoši pasaulē aktuālajām mūžizglītības nostādnēm katrs atsevišķais studiju kurss var tikt piedāvāts arī kā tālākizglītības kurss. Studiju programmas moduli "Zīmju valoda" tālākizglītības kursu veidā varēs apgūt arī sociālie darbinieki, sociālie rehabilitētāji, sociālie pedagogi, u.c. interese.

Atsevišķi studiju programmas studiju kursi nākotnē studentiem var tikt piedāvāti arī angļu valodā un tālmācībā. Tiks nodrošināts studiju programmas elastīgums, saskaņojot studiju grafiku. Programma izveidota tā, lai tai būtu kopīga ar citām skolotāju programmām

vispārizglītojošo kursu daļa, kā arī atsevišķi studiju kursi nozares teorētisko pamatkursu daļā tiktu īstenoti kopā ar citu studiju programmu studentu grupām.

Izstrādājot programmu, tajā mērķtiecīgi tika ietvertas vairākas mūsdienu izglītībai nozīmīgas caurviju kompetences: prasme kritiski analizēt dažādas ar izglītību saistītas problēmas izglītojamo ar speciālajām vajadzībām izglītošanas kontekstā, prasme veikt teorijās un izglītības iestāžu praksē balstītus pētījumus, atbilstoši pilnveidot personisko darba praksi, izmantojot izglītības tehnoloģiskos risinājumus, uzturot augstus ētiskos standartus ikdienā, kā arī komunikācijā ar sabiedrību. Caurviju kompetences ietvertas kursu aprakstos gan izvirzīto mērķu, uzdevumu, gan sasniedzamo rezultātu un īstenojamo uzdevumu veidā.

Studiju programmas orientācija uz mūžizglītību paredz, ka programmas absolventi būs kompetenti turpināt studijas maģistra studiju programmās.

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

No 2018. gada septembra RTA darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" ietvaros RTA tika uzsākta profesionālā bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" izstrāde.

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" izstrāde, atbilstīgi IZM Informatīvā ziņojuma prasībām, notika sadarbojoties četru Latvijas AII ekspertu grupai: RTA (Dr.paed., asoc. prof. Mārīte Rozenfelde, Dr.paed., prof. Jānis Dzerviniks, Mg.psych. Aija Kondrova, ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras Latvijas nodaļas pārstāve Mg. spec. paed. Mudīte Reigase/ Ilze Ābelniece); Latvijas Universitātes (Dr.paed., prof. Sarmīte Tūbele), Liepājas Universitātes (Dr. paed., prof. Dina Bethere) un Daugavpils Universitātes (Dr.paed.,prof. Irēna Kokina). Kā ārējie eksperti, programmas izstrādē tika iesaistīti dažādu speciālās izglītības jomu praktiķi/profesionāļi no Strazdumuižas pamatskolas, Valmieras Gaujas krasta pamatskolas, Ezersalas speciālās pamatskolas, Rīgas 1., 5. pamatskolas – Attīstības centriem, Rēzeknes 5. vidusskolas, Rēzeknes pilsētas specializētās PII "Rūķītis", Rēzeknes pamatskolas – Attīstības centra, Daugavpils 4. speciālās PII u.c.

Programmas izstrāde notika vairākos posmos:

- *stratēģiskās plānošanas posmā* tika noteikta Programmas saikne ar RTA Stratēģiju u.c. RTA, augstākās izglītības programmu izstrādes plānošanas dokumentiem;
- *konteksta izpētes posmā* tika izvērtēta līdzīgu programmu īstenošanas pieredze Latvijā un ārzemēs. Tika analizētas līdzšinējās studiju programmas un to īstenošana sadarbības partneru augstskolās, grupas dalībnieki iepazinās ar formālajām prasībām programmas izstrādei, normatīvajiem dokumentiem, ES rekomendācijām programmu izstrādei, tika pētīta e- vidē pieejamā un docētāju individuālā citu valstu pieredze bakalaura studiju programmu izstrādē un īstenošanā.
- *studiju programmas satura izstrādes posmā* darba grupa izstrādāja programmas struktūru, definēja programmas mērķi, uzdevumus, studiju rezultātus, studiju kursu apjomu, utt. No 2018. gada oktobra līdz 2019. gada aprīlim notika seši darba grupas kopīgi semināri, kuros tikās visu iesaistīto organizāciju pārstāvji, lai kopīgi vienotos par programmas ideju, koncepciju, mērķi, uzdevumiem, sasniedzamajiem rezultātiem, programmas saturu, studiju programmas kursu plānojumu utt. Četri semināri notika sadarbības partneru AII, paralēli iegūstot informāciju par labāko

reģiona pieredzi iekļaujošas izglītības īstenošanā, tiekoties un runājot ar labākajiem speciālajiem pedagogiem to darba vietās, noskaidrojot to domas par speciālajiem pedagogiem nepieciešamajām kompetencēm mūsdienu apstākļos. Studiju programmas satura izstrādes posmā tika ņemti vērā arī darba devēju un iesaistīto speciālās izglītības profesionāļu ieteikumi un prasības speciālo pedagogu izglītībai.

Divi darba grupas semināri notika ārvalstīs, ES universitātēs ar vēsturiski senu un starptautiski atzītu pieredzi speciālo pedagogu sagatavošanā: Tartu Universitātē Igaunijā un Turku Universitātē Somijā. Pēc konceptuālās profesionālās bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” gala versijas apstiprināšanas, sekoja darbs pie studiju kursu izstrādes.

- *studiju programmas licencēšanas materiālu izstrādes posms*, kurā augstskolu eksperti, sadarbībā ar nozares profesionāļiem, strādāja pie studiju kursu programmu sastādīšanas, licencēšanas materiālu sagatavošanas.

RTA docētāji sadarbojās ar projekta partneraugstskolu docētājiem, bet studiju kursu aprakstu izstrādē akcents tika likts uz speciālās izglītības jomu profesionāļu iesaisti. Parālēli darbam pie kopējo studiju kursu izstrādes katrs partneraugstskolu darba grupas eksperts kūrēja noteiktu studiju programmas moduļa studiju kursu izstrādes procesu:

- LiepU eksperte, profesore D. Bethere pārraudzīja kursu bloka un moduļa “Dzirdes traucējumi” studiju kursu izstrādi;
- LU eksperte, profesore S. Tūbele pārraudzīja kursu bloka un moduļa “Redzes traucējumi” studiju kursu izstrādi;
- DU eksperte, profesore I. Kokina pārraudzīja kursu bloka un moduļa “Garīgās attīstības traucējumi” studiju kursu izstrādi.
- Profesors J. Dzerviniks - eksperts studiju programmu izstrādes un īstenošanas jomā, studiju programmas “Skolotājs” direktors, studiju virziena „*Izglītība, pedagogija un sports*” direktors, konsultēja AII ekspertus par izstrādājamās programmas satura un studiju kursu atbilstību AI normatīvajām regulām, izstrādāja materiālus licencēšanas pieteikumam.
- Asoc. profesore Mārīte Rozenfelde (26. g. darba stāžs speciālajās izglītības iestādēs; 23 gadu darba stāžs RTA; izstrādājusi, licencējusi un akreditējusi 6 dažāda līmeņa studiju programmas saistībā ar speciālo pedagogu sagatavošanu) pārraudzīja kursu bloka un moduļa “Valodas un runas traucējumi”, “Zīmju valoda” studiju kursu izstrādi, vadīja licencēšanas materiālu izstrādes un komplektācijas darbu, sadarbojās ar profesionāļiem un praktiķiem no specializētām un iekļaujošām izglītības iestādēm.
- Eksperte studiju programmu īstenošanā Mg. psych. A. Kondrova pārraudzīja moduļa “Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi)” studiju kursu izstrādi.

Programmas izstrādes darbā sākotnēji piedalījās VISC Speciālās izglītības nodaļas vadītāja un vienlaicīgi ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras Latvijas nodaļas darbiniece Mg. spec. paed. Mudīte Reigase, vēlāk to nomainīja ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras Latvijas nodaļas vadītāja Ilze Ābelniece, kuras konsultēja AII ekspertus

par izstrādājamās programmas satura un studiju kursu atbilstību speciālās un iekļaujošās izglītības normatīvajām regulām, sagatavoja pārskatus par ES un pasaules augstākās izglītības iestāžu (AII) studiju programmām speciālajā izglītībā, izmantojot ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras datu bāzi un AII informāciju, kā arī informēja par studiju programmas studiju kursus iekļaujamajām aktualitātēm, pieejamo literatūru, kas izriet no ES pieredzes.

Programmas materiālu izstrādē aktīvi iesaistījās profesionāļi/praktiķi: Mg. spec. paed. Aija Tereško - ES, VISC un RTA projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” galvenais eksperts 10 mācību materiālu izstrādē izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem izglītošanai iekļaujošā izglītības iestādē, ar 30.gadu darba stāžu izglītības iestādēs izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem; Mg. paed. Aija Vindeče (skolotājs – logopēds ar 30 darba gadu stāžu); Mg.paed. Regīna Ogrīņa (sākumskolas skolotājs - logopēds ar 25 darba gadu stāžu); Daina Liepiņa surdopedagogs ar 47 gadu darba stāžu, Uldze Strazdiņa surdopedagogs ar 40 darba gadu stāžu); Mg.paed. Ligita Geida skolotāja, RTA un LU **vies**lektore, skolas direktore ar 30 darba gadu stāžu skolā izglītojamajiem ar redzes traucējumiem); praktiskais psihologs, psihoterapeits, studiju virziena “Sociālā labklājība” studiju programmu izstrādātāja un direktore Mg.psych. Rita Orska, u.c. Studiju programmas izstrādes darbā, studiju kursu izstrādē, atzinumu un ieteikumu izstrādē bija iesaistīti Strazdumuižas vidusskolas – Attīstības centra skolotāji/profesionāļi, Jēkabpils izglītības pārvaldes speciālisti (speciālie pedagogi, logopēdi, psihologi), Balvu Iekļaujošās izglītības atbalsta centra speciālisti, Rēzeknes novada Skolu atbalsta centra speciālisti, Latvijas Speciālo pedagogu asociācijas speciālie pedagogi un daudzi citi.

Starplaikos starp darba grupas tikšanās reizēm notika elektroniskā sarakste un individuālais darbs un savstarpējā konsultēšanās.

Lai pārliecinātos, kā studijuursos tiks sasniegti studiju programmas studiju rezultāti, tika veikts profesionālās bakalaura studiju programmas kartējums (4. pielikums). Kartēšanā tika pārbaudīts un uzskatāmi parādīts, kādi studiju programmas studiju rezultāti tiek sasniegti studijuursos. Kartēšanas rezultātā tika precizēti atsevišķi studiju programmas un studiju kursu rezultātu formulējumi. Kartēšanas rezultātu izvērtēšana ļāva secināt, ka programmas saturs ir orientēts uz programmas rezultātu sasniegšanu.

1.3.Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē

Profesionālā bakalaura studiju programma „Speciālā izglītība” ir izstrādāta, izvērtējot Latvijas situāciju un ņemot vērā Eiropas Savienības un pasaules valstu pieredzi skolotāju izglītībā.

ES valstīs skolotāju sagatavošana pamatā balstās uz attiecīgās valsts skolotāju profesionālās kompetences standartu. Visās ES valstīs topošajiem skolotājiem studiju programmas apguves laikā tiek nodrošināta profesionālā apmācība – kā pedagoģiskā prakse, stažēšanās vai ievadīšana darbā¹. Arī studiju programma „Speciālā izglītība” ir sagatavota atbilstoši Latvijā spēkā esošajam profesijas standartam “Skolotājs” un īpaša uzmanība ir pievērsta darba vidē un pētniecībā balstītu studiju īstenošanai. Studiju programma un tās moduļi ir veidoti, pamatojoties uz Eiropas Komisijas tematisko grupu “Agrās bērnības izglītība un aprūpe”, “Skolas” un “Kopīgu vērtību veicināšana un iekļaujoša izglītība”¹ apkopotajiem ieteikumiem par gal-

¹ Education and Training 2020 Working Groups. https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_en

venajām prioritātēm skolotāju sagatavošanā un pedagoģiskajām kompetencēm, kas attīstāmas topošajiem skolotājiem.

Eiropas Komisijas 2018. gada priekšlikums “Padomes ieteikums par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu”² akcentē iekļaujošas izglītības nodrošināšanu visiem izglītojamajiem, sākot no agrīna vecuma. Studiju programmā ir nozīmīgs akcents uz skolotāju sagatavošanu darbam iekļaujošajā izglītībā.

Eiropas Komisijas publikācijā “Skolotāja profesija Eiropā: pieejamība, tālākvirzība un atbalsts”³ tiek norādīts, ka galvenais veids, kā kļūt par skolotāju, ir sākotnējās pedagoģiskās izglītības iegūšana. Studiju programma “Speciālā izglītība” ir izstrādāta kā pamatstudiju programma reflektantiem ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību. Tā ir izstrādāta ar Latvijas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai⁴ un Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai⁵ atbilstīgi formulētiem studiju rezultātiem.

Gan Latvijā, gan daudzās citās pasaules valstīs ir jārisina vairākas problēmas - skolotāju trūkums atsevišķos mācību priekšmetos⁶, skolotāju novecošanās⁷, mazs kandidātu skaits uz skolotāja amata vietām, skolotāja profesijas pamešana, un tas norāda uz ES valstīs kopēju aktualitāti – skolotāja profesijas pievilcības veicināšanu⁸. Latvijā, atbilstoši Ministru Kabineta izskatītajam Informatīvajam ziņojumam “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”⁹ tiek īstenota jaunu pedagogu izglītības studiju programmu izstrāde, lai restartētu skolotāju izglītību jaunā kvalitātē. Atbilstoši tam ir izstrādāta jaunas koncepcijas studiju programma “Speciālā izglītība”.

Eiropas vienotas augstākās izglītības telpas veidošanās kontekstā tiek uzsvērtas skolotāju izglītības kvalitātes nozīme augstākās izglītības sistēmās, atzīstot skolotāju lomu, izglītojot Eiropas nākamās paaudzes¹⁰. Ņemot to vērā, vairākās valstīs tiek paaugstinātas prasības uzņemšanai skolotāja studiju programmās, pievēršot uzmanību gan mācību sasniegumiem, gan motivācijai un skolotāja profesijā nepieciešamo pamatprasmju attīstības līmenim.

ES valstīs skolotāju sagatavošana pamatā balstās uz attiecīgās valsts skolotāju profesionālās kompetences standartu. Visās ES valstīs topošajiem skolotājiem studiju programmas apguves laikā tiek nodrošināta profesionālā apmācība – kā pedagoģiskā prakse, stažēšanās vai ievadīšana darbā¹. Arī studiju programma „Speciālā izglītība” ir sagatavota atbilstoši Latvijā spēkā esošajam profesijas standartam “Skolotājs” un īpaša uzmanība ir pievērsta darba vidē

² Eiropas Komisija (2018). Priekšlikums “PADOMES IETEIKUMS par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu”. COM(2018) 23 final

³ European Commission/EACEA/Eurydice (2018). *Teaching Careers in Europe: Access, Progression and Support*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. http://viaa.gov.lv/library/files/original/220EN_teaching_careers_N_cert.pdf

⁴ Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju (2017). MK noteikumi Nr.322, 13.06.2017. <https://likumi.lv/doc.php?id=291524>

⁵ EHEA. Paris Communiqué. Appendix III: Overarching Framework of Qualifications of the European Higher Education Area (revised 2018) The Framework of Qualifications for the European Higher Education Area http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/8/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf

⁶ The World needs almost 69 million new teachers to reach the 2030 Education goals (2016). <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246124>

⁷ EUROSTAT (2017). Teachers in the EU. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20171004-1?inheritRedirect=true>

⁸ Padomes un Komisijas 2015. gada kopīgais ziņojums par stratēģiskas sistēmas Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020) īstenošanu. Jaunas prioritātes Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (2015/C 417/04), OV C417, 15.12.2015.

⁹ IZM (2018). Informatīvais ziņojums “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”.

https://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_visp/IZMinfozinoj_14112017_skolotaju_izglitiba.pdf

¹⁰ European Higher Education Area and Bologna process. <http://www.ehea.info/>

un pētniecībā balstītu studiju īstenošanai. Studiju programmā paredzētas studējošo prakses gan vispārējās/ iekļaujošajās, gan speciālajās izglītības iestādēs, studiju kursu laikā notiks mācību vizītes dažādās izglītības iestādēs, izglītības iestāžu pasūtījuma pētniecisko darbu izstrāde studiju darbos un bakalaura darbos, studentu iesaiste izglītības iestāžu aktivitāšu organizācijā un īstenošanā. Vēsturiski, iepriekš īstenojot bakalaura un maģistra studiju programmas speciālo pedagogu sagatavošanai, RTA ir daudzgadīga, veiksmīga sadarbība ar daudzām Latvijas vispārējām/iekļaujošām un speciālajām izglītības iestādēm, kas arī turpmāk nodrošinās darba vidē un pētniecībā balstītu studiju īstenošanu.

Studiju programma ir veidota saskaņā ar Eiropas Komisijas ziņojumu “Skolu attīstība un izcila mācīšana – lielisks pamats dzīvei”¹¹. Sākotnējā skolotāju izglītība ir efektīva, ja pedagogijas teorija tiek apvienota ar zināšanām par priekšmetu/jomu un pietiekamu praksi izglītības iestādē. Topošajiem skolotājiem jābūt gataviem sadarbībai un profesionālajai izaugsmei, jāspēj strādāt ar dažādiem bērniem klasē un pārliecinoši izmantot digitālās tehnoloģijas. Studiju programmā tiks īstenota skolotāju sagatavošanu, ņemot vērā aktuālās tendences nozarē:

- pamatkompetenču attīstība skolēniem;
- mācīšanās sasaiste ar dzīves pieredzi;
- sadarbību veicinoša mācīšanās vide, daudzveidīgu mācību metožu, modernu tehnoloģiju un atvērtu izglītības resursu lietošana;
- digitālo tehnoloģiju izmantošana, lai veicinātu mācīšanos;
- atbalsta sniegšana skolēniem un viņu vajadzību apzināšana;
- iebiedēšanas, vardarbības izskaušana skolās;
- sadarbības attīstība ar vietējiem dienestiem, organizācijām, uzņēmumiem;
- prasmju attīstība skolotājiem strādāt un mācīties komandās ar citiem skolotājiem un ar ārējiem partneriem;
- skolotāju medijpratības attīstība, veicinot sociālo plašsaziņas līdzekļu atbildīgu izmantošanu skolēniem;
- ilgtspējīgas izglītības īstenošana, lai topošie skolotāji sasniegtu izcilību savā profesijā un kļūtu par līderiem izglītības attīstībā.

Studiju programma īsteno Eiropas Parlamenta ziņojumā „Eiropas Augstākās izglītības sistēmu modernizācijas programma”¹² izvirzītos uzdevumus:

- absolventu skaita palielinājums, piesaistot augstākajai izglītībai lielāku sabiedrības daļu un samazinot studijas nepabeigušo studentu skaitu;
- izglītības kvalitātes uzlabojums, atbilstības darba tirgum nodrošinājums;
- saiknes stiprināšana starp izglītību un pētniecību;
- pārrobežu sadarbības attīstīšana, iespēju palielināšana studentiem gūt pieredzi ārzemju augstskolās un prakses vietās.

Stratēģiskā *sistēma Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020)*¹³, kas darbojas kā forums, kurā dalībvalstis var sadarboties paraugprakses veidošanā, akcentē ES kopējos mērķus:

- paplašināt iesaisti mūžizglītībā un mobilitātēs,
- uzlabot izglītības kvalitāti un efektivitāti,
- veicināt taisnīgumu, sociālo kohēziju un pilsonisko aktivitāti,

¹¹ Eiropas Komisija (2017). Skolu attīstība un izcila mācīšana – lielisks pamats dzīvei. <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/LV/COM-2017-248-F1-LV-MAIN-PART-1.PDF>

¹² Eiropas Parlaments (2012). Ziņojums par Eiropas augstākās izglītības sistēmu modernizāciju (2011/2294(INI)). <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP/TEXT+REPORT+A7-2012-0057+0+DOC+XML+V0/LV>

¹³ Eiropas Komisija. Eiropas sadarbība izglītības un apmācības jomā (sistēma ET2020). https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_lv

- sekmēt novatorismu un jaunradi visos izglītības līmeņos.

Atbilstoši ES un Latvijas izglītības politikas plānošanas dokumentiem, Latvijas izglītības sistēmā tiek īstenota vispārējās izglītības satura reforma, pārejot uz mūsdienīgas lietpratības izglītību, kas izvirza konceptuāli citas prasības skolotāju sagatavošanā. Izstrādātā profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība”, balstoties uz ES un pasaules tendencēm izglītības nozarē, īsteno kompetentu speciālo pedagogu sagatavošanu, kas būtu radoši un mērķtiecīgi, gatavi profesionalitātes pilnveidei mūžizglītībai, studiju laikā piedalītos pārrobežu apmaiņas programmās un spētu nodrošināt kvalitatīvu vispārējo izglītību izglītojamajiem ar attīstības traucējumiem, kā arī veikt atbilstošu traucējumu korekcijas darbu.

RTA profesionālās bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība”

salīdzinājums ar citām studiju programmām

Pašlaik Latvijā pamatstudiju līmenī speciālās izglītības skolotāju sagatavošana tiek īstenota RTA, LiepU un LU. LiepU īsteno profesionālā bakalaura studiju programmu “Skolotājs” ar apakšvirzienu “Speciālā izglītība”. Programmas absolventi iegūst profesionālo bakalaura grādu izglītībā un speciālās izglītības skolotāja kvalifikāciju. LU īsteno profesionālā bakalaura studiju programmu “Skolotājs” ar apakšprogrammu “Speciālās izglītības skolotājs un skolotājs logopēds”. Programmas absolventi iegūst profesionālo bakalaura grādu izglītībā un speciālās izglītības skolotāja kvalifikāciju. Atbilstoši IZM Informatīvajam ziņojumam “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”, turpmāk profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība” tiks īstenota RTA.

AII īstenojamo studiju programmu struktūra un studiju organizācija Latvijas augstskolās pamatā ir līdzīga.

RTA studiju programmas “Speciālā izglītība” salīdzinājums ar Latvijā

īstenojamām līdzīgām studiju programmām

Salīdzinājuma kritēriji	RTA	LU	LiepU
Programmas nosaukums	Speciālā izglītība	Speciālās izglītības skolotājs un skolotājs logopēds	Skolotājs
Studiju ilgums (gados) – pilns/nepilns laiks	4g. / 4,5g.	/ 4,5g.	4g. / 4,5g.
Programmas apjoms (KP)	160	160	160
Studiju kursu struktūra	Vispārīzgl. kursi Nozares teorēt. un inform.tehn.kursi Nozares prof.spec.kursi	Vispārīzgl. kursi Nozares teorēt. un inform.tehn.kursi Nozares prof.spec.kursi	Vispārīzgl. kursi Nozares teorēt. un inform.tehn.kursi Nozares prof.spec.kursi

	Izvēles kursi	Izvēles kursi	Izvēles kursi
Prakses apjoms (KP)	20	20	20
Diplomdarbs (D)/bakalaura darbs(B) un valsts eksāmens (E)	B -10KP E -2KP	D -10KP E –2KP	D -10KP E -2KP
Iegūstamais grāds un kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds izglītības zinātnēs un skolotāja - Speciālā pedagoga kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds izglītībā un speciālās izglītības skolotāja un skolotāja logopēda kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds izglītībā un speciālās izglītības skolotāja kvalifikācija

Izpētot Eiropas Savienības valstu pieredzi, var secināt, ka ir valstis, kurās speciālā pedagoga/ speciālās izglītības pedagoga kvalifikāciju, lai varētu strādāt izglītības iestādēs, ir jāiegūst maģistra līmeņa studiju programmās (piem., Somija, Lielbritānija), un ir valstis, kurās iegūstot profesionālo bakalaura grādu speciālajā izglītībā, iegūst tiesības strādāt par skolotāju gan speciālās izglītības iestādēs, gan vispārējās izglītības iestādēs, kurās iekļauti izglītojamie ar speciālām vajadzībām (piem., Igaunija, Čehijas Republika). Valstīs, kurās speciālās izglītības skolotāja kvalifikāciju iegūst beidzot maģistra līmeņa studiju programmu, bakalaura studiju programma ilgst trīs gadus. Latvijā un Lietuvā bakalaura līmeņa studiju programma ilgst četrus gadus un, to beidzot, tiek iegūta kvalifikācija, kas dod tiesības strādāt izglītības iestādē par pedagogu.

Līdzīgi kā izstrādātajā studiju programmā “Speciālā izglītība,” pamatstudiju līmenī studiju programmas speciālajā izglītībā tiek īstenotas arī ārvalstu augstskolās, piemēram:

- Šauļu Universitātē – programma “Speciālā pedagogija un logopēdija” (240 ECTS, iegūstamais grāds un kvalifikācija: bakalaura grāds izglītībā, skolotāja kvalifikācija);
- Tartu Universitātē – programma “Speciālā izglītība” (180 ECTS, iegūstamais grāds: izglītības zinātņu bakalaura grāds);
- Turku Universitātē – programma “Speciālā izglītība” (180 ECTS, iegūstamais grāds: mākslas (izglītības) bakalaura);
- Austrumsomijas Universitātē – programma “Speciālās izglītības skolotājs” (180 ECTS, iegūstamais grāds: mākslas (izglītības) bakalaura);
- Dortmundes Tehniskajā universitātē – programma “Speciālā izglītība” (180 ECTS, iegūstamais grāds: mākslas bakalaura);

- Flinders Universitātē (Austrālija) – programmas “Agrā bērnība un speciālā izglītība”, “Sākumskola un speciālā izglītība” (240 ECTS, iegūstamais grāds: izglītības bakalaurs).

RTA bakalaura studiju programma ir salīdzināta ar Šauļu Universitātes (ŠU), Tartu Universitātes (TaU), Turku Universitātes (TuU) un Dortmundes Tehniskās universitātes (DTU) studiju programmām speciālajā izglītībā. Atšķirībā no RTA programmas ES valstīs bakalaura studiju programmas speciālajā izglītībā ir veidotas ar studiju ilgumu 3 gadi (180 ECTS) ar nelielu prakses apjomu (5 ECTS). Programmas apguves noslēgumā RTA ir paredzēta gan bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana, gan valsts eksāmens, savukārt citās programmās ir tikai viens noslēguma pārbaudījums. ŠU ir paredzēta bakalaura darba izstrāde 15 ECTS apjomā, DTU un TuU - 8 ECTS apjomā, bet TaU ir tikai bakalaura eksāmens 6 ECTS apjomā. Programmas apguves rezultātā DTU un TuU studējošais iegūst bakalaura grādu mākslā, bet TaU studējošais – bakalaura grādu izglītības zinātnēs. Papildus bakalaura grādam profesionālā skolotāja kvalifikācija tiek piešķirta tikai ŠU programmas absolventiem. ŠU programmā ir arī liels profesionālās prakses apjoms (43 ECTS) un programmas ilgums ir 4 gadi pilna laika studijās un 5,5 gadi nepilna laika studijās.

RTA studiju programmas “Speciālā izglītība” salīdzinājums ar studiju programmām ES

Salīdzinājuma kritēriji	RTA	Šauļu Universitāte	Tartu Universitāte	Dortmundes Tehniskā universitāte	Turku Universitāte
Programmas nosaukums	Speciālā izglītība	Speciālā pedagoģija un logopēdija	Speciālā izglītība	Speciālā izglītība	Speciālā izglītība
Studiju ilgums (gados) – pilns/nepilns laiks	4g. / 4,5g.	4g. / 5,5g.	3g. / -	3g. / -	3g. / -
Programmas apjoms (ECTS)	240	240	180	180	180
Studiju kursu struktūra	<p>Vispārizglītojošie kursi 30 ECTS;</p> <p>Nozares teorētiskie un informācijas tehnoloģiju kursi 54 ECTS;</p> <p>Nozares profesionālās specializācijas kursi 99 ECTS;</p> <p>Izvēles kursi 9 ECTS</p>	<p>Vispārējais studiju modulis;</p> <p>Studiju jomas modulis</p>	<p>Obligātais bāzes modulis 48 ECTS;</p> <p>Šaura lauka modulis speciālajā izglītībā 48 ECTS;</p> <p>Speciālās izglītības specializācijas modulis 48 ECTS;</p> <p>Izvēles modulis 12 ECTS</p> <p>Brīvās izvēles kursi 18 ECTS</p>	<p>Skolotāja sagatavošanas kursi;</p> <p>Specializācijas kursi (mācīšanās grūtības);</p> <p>Specializācijas kursi (izvēle);</p> <p>Pirmā priekšmeta mācīšanas kursi;</p> <p>Otrā priekšmeta mācīšanas kursi;</p> <p>Vācu valoda kā</p>	<p>Vispārējie studiju kursi 13 ECTS;</p> <p>Valodu un komunikācijas studiju kursi 13 ECTS;</p> <p>Speciālās izglītības pamatkursi 25 ECTS;</p> <p>Speciālās pedagoģijas priekšmetu kursi 35 ECTS;</p> <p>Nodarbinātības orientācijas kursi speciālajā izglītībā 9 ECTS;</p> <p>Nepilngadīgo personu izpētes kursi 25-</p>

				otrā valoda	85 ECTS Citu pētījumu kursi 0-60 ECTS
Prakses apjoms (ECTS vai nedēļas)	30 ECTS	43 ECTS	5 ECTS (prakse iekļauta speciālās izglītības specializācijas modulī)	8 nedēļas	Izvēles prakse 5 ECTS
Diplomdarbs (D)/ bakalaura darbs(B) un valsts eksāmens (E)	D -15 ECTS E -3 ECTS	B – 15 ECTS	E – 6 ECTS	B -8 ECTS	B -8 ECTS (iekļauts Speciālās pedagogijas priekšmetu kursu sadaļā)
Iegūstamais grāds un kvalifikācija	Profesionālais bakalaura grāds izglītības zinātnēs un skolotāja - speciālā pedagoga kvalifikācija	Bakalaura grāds izglītībā un skolotāja kvalifikācija	Bakalaura grāds izglītības zinātnēs	Bakalaura grāds mākslā	Bakalaura grāds mākslā (izglītība)

Salīdzinot RTA jaunizveidoto profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmu "Speciālā izglītība" (160 KP, 240 ECTS), Tartu Ülikool universitātes realizēto sociālo zinātņu izglītības institūta "Speciālā pedagoga" programmu (180 ECTS) un Šauļu Universitātes (ŠU) bakalaura studiju programmu "Speciālā pedagoģija un logopēdija," Universitāšu izvēli noteica tas, ka abas universitātes speciālās izglītības skolotāju sagatavošanas ziņā ir ar vēsturiski senu pieredzi Baltijā, tiek uzskatītas par vienām no labākajām AII šajā jomā.

Igaunijas Tartu Ülikool Universitāte piedāvā trīs gadu bakalaura studiju programmu, bez specializācijas kādā no speciālās pedagoģijas jomām, turpretim RTA jaunizveidotā programma paredz četru gadu studijas, iegūstot profesionālo bakalaura grādu izglītības zinātnēs, speciālā pedagoga kvalifikāciju ar specializāciju kādā no izvēlētās speciālās pedagoģijas jomām (darbam ar izglītojamajiem, kuriem ir garīgās attīstības traucējumi, vai redzes traucējumi, vai dzirdes traucējumi, vai mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi), vai valodas un runas traucējumi, vai darbam zīmju valodā). Netika atrasta neviena programma, kuras ietvars būtu tāds, kāds ir RTA jaunizveidotajai programmai, proti, viena programma paredz iespēju izvēlēties kādu no vairākiem virzieniem. Visās izpētītajās programmās tiek piedāvāta iespēja iegūt tikai izglītības zinātnes bakalaura grādu.

Salīdzinot programmās izvirzītos mērķus, jaunizveidotās profesionālās bakalaura studiju programmas mērķis ir nodrošināt izglītības zinātņu teorētiskajos pamatos un praksē balstītas, profesijas standartam "Skolotājs" atbilstošas profesionālās studijas, sagatavojot kompetentus, konkurētspējīgus, uz mūžizglītību un profesionālo pilnveidi orientētus speciālos pedagogus ar specializāciju izvēlētās speciālās pedagoģijas jomās; īstenojot studijas ciešā sasaistē ar darba vidi skolotāja un speciālā pedagoga profesijai nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetences ieguvei, sekmējot studējošo pieredzes ieguvei profesionālās pedagoģiskās darbības speciālās izglītības jomā plānošanai, īstenošanai un izvērtēšanai, sadarbības attīstīšanai ar izglītojamajiem, viņu vecākiem, citiem pedagogiem un sabiedrību; veicinot studējošo pētnieciskās prasmes attīstību izglītības zinātnēs, veicot patstāvīgus pētījumus speciālajā pedagoģijā un metodikās.

Igaunijas Tartu Ülikool Universitātes sociālo zinātņu izglītības institūta "Speciālā pedagoga" programmas mērķis paredz sniegt daudzpusīgas zināšanas par izglītojamā speciālām vajadzībām un atbalsta iespējām izglītībā, medicīnā, sociālā darba un psiholoģijas kontekstā. Nodrošināt pamatprasmju apguvi skolotāja, pedagoga un konsultanta profesijai darbā ar bērniem vai pieaugušajiem, kuriem ir speciālas vajadzības. Salīdzinot studiju programmu mērķus, jāatzīmē, ka visās programmās uzsverta teorētiskajos pamatos un praksē balstīta, profesijas standartam atbilstoša zināšanu apguve darbā ar bērniem, kuriem ir speciālas vajadzības.

Studiju organizācija. Jaunajā profesionālā bakalaura un speciālā pedagoga kvalifikācijas programmā 160 KP (240 ECTS) tiek īstenoti seši moduļi - papildspecializācijas virzieni - darbam ar izglītojamajiem, kuriem ir:

- garīgās attīstības traucējumi,
- vai redzes traucējumi,
- vai dzirdes traucējumi,
- vai mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi),
- vai valodas un runas traucējumi,
- vai darbs zīmju valodā.

Programmas saturs veidots tā, lai veicinātu vispārējās un specifiskās prasmes un kompetenci izglītības zinātnēs - vispārizglītojošie kursi 20 KP (30 ECTS), nozares teorētiskie pamatkursi 36 KP (54 ECTS), nozares profesionālās specializācijas kursi 66 KP (99 ECTS). Studenti apgūtās specifis-

kās zināšanas, prasmes un kompetences apliecinās studiju darbā atbilstoši izvēlētai specializācijai 2KP (3 ECTS), bakalaura darbā atbilstoši izvēlētai specializācijai 10 KP (15 ECST), praksēs 20 KP (30 ECTS). Brīvās izvēlesursos 6 KP (9 ECTS), studējošais var apgūt vai nu kādu no RTA piedāvātajiem brīvās izvēles studiju kursiem, vai arī pielīdzināt iepriekš, citās izglītības iestādēs, apgūtos studiju kursus (40 st. =1KP).

Studiju saturs. Igaunijas Tartu universitātes un RTA studiju programmās salīdzināti A daļas – obligātie kursi. Abas programmas iespējams salīdzināt tikai daļēji, jo grūtības sagādā salīdzināt ar studiju kursu nosaukumu un apjoma atšķirībām atbilstīgi valsts, iegūstamo grādu specifikai un universitātes izvirzītajām prasībām.

Obligātie vispārīzglītojošie kursi jaunizveidotajā programmā ir 20 KP (30 ECST), Igaunijas Tartu universitātes programmā 32 KP (48 ECST). Jaunizveidotajai programmai nozares teorētiskie pamatkursi ir 36 KP (54 ECST), Igaunijas Tartu Īlikool Universitātes nozares teorētisko pamatkursu modelis ir 32 KP (48 ECTS). Kursu programma ir līdzīga Igaunijas Tartu Īlikool universitātes obligāto vispārīzglītojošo kursu modelim un nozares teorētisko pamatkursu modelim, ietverot tādus kursus kā ievadu pētniecībā, klases darbu vadīšanu, mācīšana un mācīšanās, psiholoģija skolotājiem un pedagoga personības nozīmība, iekļaujoša izglītība, bērnu vispārējās attīstības pamati, bērnu attīstības traucējumu diagnostika un agrīna intervence, pedagoģiskais process, attīstības psiholoģija, pamata zināšanas speciālo vajadzību nodrošināšanai izglītībā, mācīšana un novērtēšana speciālajā izglītībā, runas un valodas traucējumi, sociālie, emocionālie, uzvedības traucējumi, neiroloģijas un ģenētikas pamati.

Igaunijas Tartu Īlikool Universitātes specializācijas kursu modelis 32 KP(48 ECTS), jaunizveidotajā programmā nozares profesionālās specializācijas kursi 56 KP (84 ECST). Abās augstskolās šie kursi ir izstrādāti, vairāk orientējoties uz tādām praktiskām iemaņām un metodēm kā mācību tehnoloģijas iekļaujošā izglītībā, zīmju valodas pamati, valsts valoda, matemātika, dabas zinātņu, veselības un fiziskās aktivitātes metodes iekļaujošā izglītībā. Jaunizveidotā programma papildus iekļauj arī dažādus kursu blokus par darbu ar bērniem, kuriem ir dažādi specifiski attīstības traucējumi.

Kopumā starp abām programmām ir 40 KP (60 ECTS) atšķirība, ko galvenokārt nosaka iespēja jaunizveidotajā programmā apgūt papildspecializāciju, kā arī plašākas prakses un valsts pārbaudījumu iespējas.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas

Studiju programma ir perspektīva, vērtējot no Latvijas Republikas attīstības plānošanas dokumentu viedokļa. To apliecina Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014. – 2020. gadam (NAP) noteiktā rīcības virziena „Kompetenču attīstība” atbilstošie uzdevumi: augsti kvalificētu un radošu vispārējās izglītības pedagogu sagatavošana un piesaiste, iekļaujošas izglītības attīstība. Studiju programma ir vērsta uz iekļaujošās izglītības attīstības problēmu risināšanu, uz inovatīva mācību satura un darba formu izpēti, aprobāciju un ieviešanu vispārējā izglītībā, kas arī ir viens no NAP noteiktajiem uzdevumiem rīcības virzienā „Kompetenču attīstība”.

NAP rīcības virziena "Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība" ietvaros kā viens no galvenajiem uzdevumiem izglītības jomā ir augstākās izglītības pieejamības nodrošināšana. Studiju programmas realizācija nodrošina šī uzdevuma īstenošanu.

Profesionālā bakalaura studiju programma „Speciālā izglītība” ir izstrādāta, izvērtējot Latvijas situāciju un ņemot vērā Eiropas Savienības un pasaules valstu pieredzi skolotāju un speciālo pedagogu izglītībā.

Eiropas vienotas augstākās izglītības telpas veidošanās kontekstā tiek uzsvērta skolotāju izglītības kvalitātes nozīme augstākās izglītības sistēmās, atzīstot skolotāju lomu, izglītojot Eiropas nākamās paaudzes. Ņemot to vērā, vairākās valstīs tiek paaugstinātas prasības uzņemšanai skolotāja studiju programmās, pievēršot uzmanību gan mācību sasniegumiem, gan motivācijai un skolotāja profesijā nepieciešamo pamatprasmju attīstības līmenim. Studiju programmā Speciālā izglītība uzņemšanas noteikumos paredzēta prasība - sekmīga vidējās izglītības atestāta gada vidējā atzīme ne zemāka par 7 ballēm (*ja vidējā atzīme ir zemāka par 7 ballēm, ir iespēja kārtot papildpārbaudījumu – pārrunas. Zemākās atzīmes sliekšnis – 6 balles*), pozitīvi centralizēto eksāmenu rezultāti (matemātika, latviešu valoda, svešvaloda) un iestājpārbaudījums.

Kopējais vērtējums veidojas no:

- **vidējās atzīmes** mācību priekšmetos - matemātika, latviešu valoda, angļu valoda, vēsture, dabaszinātņu joma (ķīmija, fizika, bioloģija), ko apliecina vidējās izglītības dokuments - 25%;
- **vērtējumiem centralizētajos eksāmenos** latviešu valodā, matemātikā, svešvalodā (vai STIP svešvalodā) - 25% (Personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam (neieskaitot), kā arī personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību ārvalstīs vai personām ar īpašām vajadzībām: a) gala atzīme latviešu valodā un literatūrā, b) gala atzīme matemātikā, c) gala atzīme svešvalodā/ vai STIP svešvalodā);
- **iestājpārbaudījuma:** mutiska un rakstveida - 50%.

Pārbaudījums – pārrunas (*mutisks pārbaudījums reflektantiem, kuriem VIDĒJĀ ATZĪME IR ZEMĀKA PAR 7 BALLĒM*). Pārbaudījums nokārtots, ja saņemti vismaz 7 punkti.

Kritēriji reflektanta pieredzes un komunikācijas prasmju novērtēšanai (maksimālais punktu skaits – 10):

1) profesijas izvēles pamatojums: profesionālās karjeras mērķu izvirzīšana un pamatojums,

4 punkti	3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir izvirzīti un argumentēti profesionālās karjeras mērķi	Ir izvirzīti profesionālās karjeras mērķi un daļēji argumentēti	Vispārīgs profesionālās karjeras mērķu raksturojums un pamatojums	Nav konkretizēti profesionālās karjeras mērķi un sniegts argumentēts pamatojums

2) sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums,

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir skaidri argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Ir daļēji argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Nav prasmes argumentēt savu pieredzi sadarbības un līderības jomās

3) komunikācijas un saskarsmes prasmes.

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Prot iekļauties sarunā, laba literārā valoda, loģiskas un strukturētas atbildes	Iekļaujas sarunā, ir atsevišķas valodas stila kļūdas un daļēji strukturētas atbildes	Grūtības iekļauties sarunā un daudz valodas stila kļūdu

IESTĀJPĀRBAUDĪJUMS- izglītības gadījumu analīze (*VISIEM REFLEKTANTIEM*)
 Reflektanti **rakstiski** (200-300 vārdu) **un mutiski** pauž un pamato savu viedokli par izglītības gadījumu.

Kritēriji reflektanta spējas diskutēt par aktualitātēm izglītībā un sabiedrības norisēs, kritiskās domāšanas novērtēšanai (maksimālais punktu skaits – 15):

- spēja orientēties un reflektēt par aktualitātēm profesionālās darbības jomā un ar to saistītajām norisēm sabiedrībā;
- profesionālā motivācija;
- latviešu valodas lietojuma kompetence (teksta izklāsta loģika, valodas stils un pareizrakstība);
- saskarsmes prasmes un runas kvalitāte.

Rakstiskajā daļā vērtējums veidojas summatīvi un reflektants var iegūt no 0 – 9 punktiem.

Punkti/ Kritēriji	Aktualitātes profesionālās darbības jomā	Teksta izklāsta loģika un valodas stils	Pareizrakstība
3	Izpratne par profesionālās darbības jomu, skaidra personīgā attieksme, argumentēti spriedumi	Teksta izklāsts loģisks un strukturēts, darbs uzrakstīts stilistiski pareizā valodā (lietots zinātniskais/lietišķo rakstu valodas stils)	Darbā nav ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu
2	Izpratne par profesionālās darbības jomu, daļēji pausta personīgā attieksme, daļēji argumentēti spriedumi	Teksta izklāsts loģisks un strukturēts, ir atsevišķas valodas stila kļūdas (1-4)	Darbā ir dažas (1-4) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu
1	Izpratne par profesionālās darbības jomu, bet satura izklāstā lietotas vispārīgas frāzes. Pausta pretrunīga personīgā attieksme, nav argumentācijas	Teksta izklāsts daļēji strukturēts, ir daudz valodas stila kļūdas (5 un vairāk)	Darbā ir daudz (5 un vairāk) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu

Mutiskajā daļā vērtējums veidojas summatīvi un reflektants var iegūt no 0 - 6 punktiem.

Punkti/ Kritēriji	Profesionālā motivācija	Saskarsmes prasmes un runas kvalitāte
3	Prasme pārliecinoši uzstāties un pamatot savu viedokli un profesionālo motivāciju	Prasme iekļauties sarunā un laba literārā valoda
2	Prasme uzstāties un daļēji pamatot savu viedokli un profesionālo motivāciju	Prasme iekļauties sarunā un novērojamas valodas stila kļūdas
1	Nepārliecinoša uzstāšanās un sava viedokļa un profesionālās	Grūtības iekļauties sarunā un daudz valodas stila kļūdu

	motivācijas pamatojums	
--	------------------------	--

Priekšrocības – iespējams iegūt papildus 2 punktus:

1 punkts - rekomendācijas un/vai apliecinājumi (ja ir) par iepriekšējo pieredzi pedagoģiskajā darbā (piemēram, darbs bērnu un jauniešu nometnēs, svētdienas skolā; auklītes darbs u.c.) un brīvprātīgo darbu (piemēram, dalība jauniešu NVO, interešu izglītībā, dažādu nometņu, kursu, semināru organizēšanā un/vai īstenošanā u.c.).

1 punkts - apliecinājumi par dalību Latvijas valsts vai reģiona skolēnu zinātniskajās konferencēs un olimpiādēs.

Prasības studiju programmas apguvei tiek uzskatītas par izpildītām, ja students ir apguvis visus programmā paredzētos studiju kursus, aizstāvējis skolotāja prakses, kā arī izstrādājis un prezentējis valsts pārbaudījumu komisijai savu bakalaura darbu (10 kredītpunkti) un nokārtojis kvalifikācijas eksāmenu (2 kredītpunkti).

Studiju programmas absolventi studijas var turpināt maģistra studiju programmās vai papildus apgūt studiju programmas modulus.

IZM Informatīvajā ziņojumā “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” ir norādīts, ka pašreiz skolās strādā aptuveni 30% pedagogi pirms pensijas un pensijas vecumā, kas norāda uz to, ka tuvāko 8-10 gadu laikā būs jānotiek šīs pedagogu grupas nomainībai.

OECD organizācijas veiktais pētījums liecina, ka skolotāju vidējais vecums OECD un TALIS dalībvalstīs ir 44 gadi, bet vidējais skolotāju virs 50 gadiem īpatsvars ir 34%. Savukārt Latvijā skolotāju vidējais vecums ir 48 gadi un 51% skolotāju ir vecāki par 50 gadiem, kas nozīmē, ka nākamajā desmitgadē būs jānomainās katram otram skolotājam no pašreizējā skolotāju kontingenta.

Pēc Izglītības un zinātnes ministrijas datiem 2018./2019. mācību gadā Latvijas skolās izglītību ieguva 12 149 skolēnu ar speciālām vajadzībām (neskaitot profesionālās pamatizglītības programmas speciālajās skolās), no kuriem 6331 (53%) izglītību ieguva vispārējās izglītības iestādēs. Šajā mācību gadā no 716 vispārīzglītojošajām dienas skolām (ieskaitot speciālās skolas) 222 izglītības iestādēs strādāja 336 speciālās izglītības pedagogi, savukārt finansētas bija 191,124 likmes, un 561 izglītības iestādē strādāja 710 skolotāji logopēdi, bet finansētas bija 373,552 likmes.

Uz pieaugošo skolēnu ar speciālām vajadzībām skaitu vispārīzglītojošajās skolās ir nepietiekams skaits speciālo pedagogu un logopēdu. Šobrīd problēmu daļēji risina divi Eiropas Sociālā fonda finansētie projekti. Atbalstu skolēniem ar speciālām vajadzībām, t.sk., speciālistu atbalstu nodrošina Valsts izglītības satura centra īstenotais projekts “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (Nr.8.3.2.2/16/I/001) (https://visc.gov.lv/visc/projekti/esf_8322.shtml) un Valsts izglītības kvalitātes dienesta īstenotajā projektā “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (Nr.8.3.4.0/16/I/001) (<http://www.pumpurs.lv/>). Minētajos projektos ir paredzēts gan speciālo pedagogu, gan logopēdu atbalsts skolēniem, kuriem ir problēmas mācību procesā, tomēr šis atbalsts ir īslaicīgs un nav skaidrs vai tāds būs pieejams ilgtermiņā.

Latvijas Universitātes 2017. gadā veiktajā pētījumā par bērniem ar speciālām vajadzībām sniedzamo atbalsta pakalpojumu izmaksu modeli iekļaujošās izglītības īstenošanas kontekstā” (Projekta līguma Nr. ZD2017/20386, projekta LU reģistrācijas Nr. L-20386-ZR-N-040) ieteikumos attiecībā uz pedagogu sagatavošanu darbam ar skolēniem ar speciālām vajadzībām ir paredzēts: “pēc iespējas plašāk piedāvāt pedagogu profesionālās pilnveides programmas speciālās (iekļaujošās) izglītības jomā, lai stiprinātu pedagogu profesionālo kompetenci. Visu topošo pedagogu sagatavošanā un esošo pedagogu profesionālās pilnveides programmās obligātajā daļā ietvert iekļaujošās un speciālās izglītības satura kursu.

Šobrīd spēkā esošie Ministru kabineta 2018. gada 21. augusta noteikumi Nr.543 "Prasības izglītojamo ar speciālām vajadzībām uzņemšanai vispārējās izglītības iestāžu īstenotajās vispārējās izglītības programmā" nosaka nepieciešamību nodrošināt speciālā pedagoga, pedagoga palīga, skolotāja-logopēda atbalstu skolēniem ar speciālām vajadzībām, ja viņi izglītību iegūst gan speciālās izglītības klasē vispārīzglītojošā skolā, gan, ja viņi apgūst speciālās izglītības programmu iekļauti vispārīzglītojošā klasē. Latvijā speciālās izglītības programmas īsteno 369 no 662 vispārīzglītojošajām skolām, bet speciālās izglītības pedagogs, kas tiek finansēts no valsts mērķdotācijas pedagogu darba samaksai, atbilstoši IZM statistikai strādā tikai 205 skolās.

Studiju programmas "Speciālā izglītība" absolventiem būs iespējas strādāt jebkurā vispārējās izglītības vai ar izvēlēto un apgūto specializāciju saistītā speciālās izglītības iestādē par speciālajiem pedagogiem, veikt daudzpusīgu korekcijas darbu ar pirmsskolas un skolas vecuma izglītojamajiem, kuriem ir garīgās attīstības/ redzes/ dzirdes/ runas un valodas attīstības traucējumi; sociālie, emocionālie traucējumi, mācīšanas traucējumi/jaukti attīstības traucējumi, garīgās veselības traucējumi. Absolventiem būs iespēja strādāt arī sociālās aprūpes iestādēs par speciālajiem pedagogiem un veikt korekcijas darbu ar pieaugušajiem, kuriem ir attīstības traucējumi. Izvēles moduļa "Zīmju valoda" abiturienti varēs strādāt papildus arī kā zīmju valodas tulki sociālajā un izglītības jomā.

Lai raksturotu un analizētu studiju programmas attīstības perspektīvas, ņemta vērā esošā pieredze, realizējot līdzīgas studiju programmas studiju virzienā, kā arī virziena attīstības iespējas, absolventu un darba devēju aptauju rezultātus, kopīgās reģiona, valsts un starptautiskās attīstības tendences.

Studiju virziena "Izglītība, pedagogija un sports" studiju programmas "Speciālā izglītība," attīstībai RTA tiks īstenoti sekojoši uzdevumi:

1. Sākumā atsevišķu studiju kursu, vēlāk - *studiju programmas nodrošināšana tālmācības formā, kas* noteikta par stratēģisku uzdevumu arī RTA kopumā. To pamato tādas pasaules izglītības procesu attīstības megatendences kā globalizācija, digitalizācija un novecošanās. Šo faktoru ietekmē pasaules izglītības tirgū dominēs attālinātu studiju un pārkvalificēšanās vai jaunu kompetenču mūža garumā iegūšanas vajadzības. RTA jau ir veikusi sākotnējos pasākumus tālmācības formas ieviešanai: 1) studiju padomē ir izstrādāti noteikumi par tālmācību, kas ietver tālmācības materiālu sagatavošanas prasības, 2) 2018./2019.st.g. pilotprojektu veidā notika tālmācības kursu grantu konkurss, notiek divu izstrādātu tālmācības programmu aprobācija RTA mūžizglītības centrā; 3) RTA profesionālās pilnveides programmā "Inovācijas augstākajā izglītībā" tiek piedāvāta iespēja apgūt tālmācības studiju materiālu sagatavošanas prasmes, dalīties ar pieredzi;
2. *Plānveidīga akadēmiskā personāla kapacitātes paaugstināšana.* RTA apzinās, ka cilvēkresursi ir nozīmīgākais faktors kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanā, tāpēc velta lielu vērību akadēmiskā personāla profesionālajai pilnveidei. Ņemot vērā programmas specifiku, attīstības plānā noteikti galvenie akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas virzieni: digitālās un profesionālās angļu valodas prasmes pilnveide, docētāju stažēšanās izglītības iestādēs, kas īsteno gan vispārējās izglītības programmas, gan speciālās izglītības programmas un specializējas darbā ar izglītojamajiem ar redzes, dzirdes, valodas un garīgās attīstības traucējumiem, gan arī alternatīvās izglītības skolas. Kvalitātes izaugsmei tiks plānots: iesaiste pētnieku grupās, zinātnisko rakstu publicēšana, piedalīšanās zinātniskajās konferencēs, starpuniversitāšu mobilitāte (ERASMUS+ ietvaros, sadarbībā ar partneraugstskolām) savas pedagoģiskās un zinātniskās kompetences validēšanai un pilnveidei; vietējas un starptautiskas pieredzes apmaiņas braucieni uz citām augstākās izglītības iestādēm; metodiskie semināri iniciatīvu ap-

maiņai, pēctecīgai satura saliedēšanai, kopīgai ideju ģenerēšanai, kvalitātes vērtēšanai; vieslekcijas un viessemināri, kurus īsteno nozares, citu augstākās izglītības, zinātnes institūciju, izglītības politikas plānošanas iestāžu u.c. pārstāvji;

3. Sadarbība ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs, *elastīga reaģēšana uz darba tirgus prasībām un aktualitātēm pieprasījumā, programmas kvalitātes uzturēšana;*
4. *Sadarbība ar Latvijas NVO, darba devējiem, Latvijas speciālo pedagogu asociāciju, ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūru un programmas absolventiem.*

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju bāze

Profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība” tiks īstenota RTA Izglītības, valodu un dizaina fakultātē (IVDF) un to administrēs **studiju virziena “Izglītība, pedagogija un sports” padome**, kurā darbojas visu studiju virzienam atbilstošo studiju programmu direktori. **Izglītības, valodu un dizaina fakultāte** (dekāns, studiju procesa speciālisti), **fakultātes dome** – atbild un lemj par lietvedību un studiju procesa organizatoriskajiem jautājumiem fakultātes līmenī. IVDF tiek īstenotas pedagogu izglītības studiju programmas gan pamatstudijās, gan augstākā līmeņa studijās. Studiju programmu īstenošana notiek ciešā sadarbībā ar **Reģionālistikas zinātnisko institūtu**. Studiju programmu akadēmiskais personāls kā pētnieki vai vadošie pētnieki ir iesaistīti Reģionālistikas zinātniskā institūta darbā.

Programmā iesaistītajiem docētājiem ir pieredze ESF projekta „Kompetenču pieeja mācību saturā” (projekta Nr. 8.3.1.1/16/I/002) īstenošanā, izstrādājot mācību saturu un mācību līdzekļus desmit mācību priekšmetos izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, piedaloties pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmu pasākumos.

Studiju programmas “Speciālā izglītība” īstenošanā ir iesaistīti atsevišķi mācībspēki no RTA Ekonomikas un pārvaldības fakultātes (EPF) un Inženieru fakultātes (IF), kā arī nodarbību vadīšanā iesaistīsies viesdocētāji no ārzemju sadarbības augstskolām ERASMUS+ apmaiņas programmas ietvaros.

Studiju daļa (studiju procesa speciālisti) – atbild par studiju virziena datu uzturēšanu LAIS, VIIS, Moodle sistēmās, Multirank, akadēmiskā personāla slodžu plānošanu, nodarbību saraksta uzturēšanu, diplomu un diplomu pielikumu sagatavošanu, atskaišu sagatavošanu, izziņu sagatavošanu u.c. dokumentu sagatavošanu par studiju jautājumiem.

Bibliotēka – piedalās mācību un zinātniskās literatūras plānošanā, nodrošina elektronisko datu bāzu pieejamību.

Zinātnes pārneses sabiedrībā funkciju spēcīnāšanai RTA darbojas **Projektu pārvaldības un tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts**, kas gādā par RTA personāla un studējošo iesaisti projektos un par pētnieciskās kapacitātes korelāciju ar nozaru transformācijas izaicinājumiem.

Sadarbībā ar **RTA Ārējo sakaru daļu** ir īstenojama starptautisko aktivitāšu plānošana un īstenošana, ārvalstu delegāciju uzņemšana, ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaiste, ERASMUS+ apmaiņas programmas īstenošana.

Sadarbībā ar **RTA Mūžizglītības centru**, katrs atsevišķais bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” kurss var tikt piedāvāts kā tālākizglītības kurss. Modulis “Zīmju valoda” var tikt piedāvāts kā tālākizglītības programma. Sadarbība var īstenoties arī projektu īstenošanā, konferenču, semināru un citu aktivitāšu organizēšanā mūžizglītības jomā.

RTA Sabiedrisko attiecību nodaļa sniedz atbalstu informācijas izplatīšanā masu informācijas līdzekļos, studiju programmu prezentācijās un citu reklāmpasākumu organizācijā, informācijas ievietošanā RTA mājas lapā, publisko pasākumu un projektu realizēšanas informatīvo materiālu sagatavošanā un izplatīšanā.

IKT pētniecības centrs – uztur zinātnisko žurnālu, konferenču un RTA izdodamo grāmatu e-vidi. **Grāmatvedība** – seko studiju maksām, studiju kredītiem.

RTA Bibliotēka atrodas Atbrīvošanas alejā 115 k-4 korpusā. 2016.gadā RTA bibliotēka atkārtoti tika akreditēta kā vietējas nozīmes bibliotēka.

Bibliotēkas krājums atbilst RTA studiju programmām un virzieniem. Regulāri tiek iepirkta jaunākā atbilstošo nozaru literatūra, lielākā daļa komplektēšanai paredzētā finansējuma tiek izmantota nozaru grāmatām angļu valodā. Atbilstoši Literatūras nodrošinājuma kārtības

noteikumiem bibliotēkā regulāri tiek iesniegti grāmatu pieprasījumu saraksti. Lai šis process tiktu atvieglots, tika izveidota Grāmatu pieprasījuma veidlapa, kura ir pieejama arī elektroniski bibliotēkas mājas lapā. Būtisku papildinājumu krājuma komplektēšanā dod projektos iepirktās vai izdotās grāmatas. Par Datu bāzu abonēšanu lemj Zinātnes Padomes sēdē, iepriekš iepazīstoties ar Datu bāzu abonēšanas cenu piedāvājumu un iepriekšējo periodu izmantošanas statistiku. Bibliotēkas lietotājiem ir pieejami Starpbibliotēku abonementa pakalpojumi.

Bibliotēka saviem lietotājiem 2019./2020. studiju gadā piedāvā sekojošas datu bāzes: iFinances, iTiesības, Latvijas Standartu bibliotēka, EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web of Science, IMF eLibrary, LNB Digitālā kolekcija, BalancePLZ. Izmantojam arī datu bāzu izmēģinājumus: 2019.gadā – 5. Ārvalstu datu bāzes var izmantot arī attālināti.

Datu bāzu lietojums: iepriekšējā studiju gadā - 92432 sesijas. Attālinātai pieejai ScienceDirect un Scopus datu bāzei 2019. gadā lasītavā individuāli pierēģistrējās 192 jauni lietotāji. Arī EBSCO un Web of Science datu bāzēm tiek nodrošināta attālinātā pieeja.

Papildus Elektroniskajam katalogam bibliotēka veido RTA Docētāju darbu datu bāzi. Gan bibliotēkas elektroniskā kataloga, gan Docētāju darbu datu bāzes bibliogrāfiskie ieraksti tiek papildināti ar hipersaitēm uz journals.rta.lv, kas ir RTA izdoto zinātnisko rakstu pilntekstu datu bāze. Bibliotēkas e-katalogā ir informācija arī par RTA izdotajām e-grāmatām ar pievienotu saiti. Lai studējošie patstāvīgi ātrāk varētu atrast informāciju, bibliotēkas mājas lapā ir izveidota sadaļa e-resursi, kur ir apkopotas dažādas hipersaites ar pieeju datu bāzēm, RTA un citu augstskolu zinātniskajiem rakstiem, brīvpieejas resursiem. Pārskatu par RTA bibliotēkas krājuma struktūru skat 6.3.1.tabulā.

6.3.1.tab.

RTA bibliotēkas krājuma struktūra

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Grāmatas	49921	50069	50978	51321	51900	51965
Seriālizdevumi	8721	9203	3594	3264	3253	2297
A/v dokumenti	80	105	62	61	61	61
Pārējie dokumenti	410	418	273	281	281	282

Bibliotēkas struktūru veido lasītava, mācību un nozaru literatūras abonements, krājuma veidošanas un katalogizācijas sektors, bibliogrāfijas un informācijas sektors.

Bibliotēkas darba laiks ir atbilstošs studējošo vajadzībām un nodrošina pieejamību informatīvajiem resursiem. Bibliotēkas darba laiki katra studiju gada sākumā tiek pārskatīti, ņemot vērā fakultāšu pieprasījumu un reālo lietotāju apmeklējumu statistiku pa dienām un stundām. 2 reizes mēnesī bibliotēka lietotājiem ir pieejama sestdienās. Bibliotēka ir pieejama personām ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas telpu raksturojumu skatīt 6.3.2.tabulā.

6.3.2.tab.

Telpu platība, piemērotība pastāvīgam studiju un pētniecības darbam

Bibliotēkas telpas	Stāvoklis	Piezīmes, komentāri
Telpu kopējā platība (m2)	459	Strādājot lasītavā, var izmantot lasītavas datorus vai nākt ar saviem datoriem un pieslēgties Wi-fi tīklam.
Lasītāju apkalpošanas telpas(m2)	418.8	
Lasītāju darba vietu skaits bibliotēkā	39	
Telpu tehniskais stāvoklis (labs, apmierinošs, nepieciešams remonts, avārijas stāvoklī)	labs	
Kad pēdējo reizi ir veikta rekonstrukcija, kapitālais vai kārtējais kosmētiskais remonts	Ēka uzcelta 2014.gadā	

Bibliotēkā ir divas individuālā darba telpas, kur studenti var netraucēti strādāt. Lasītavā ir iekārtots atpūtas stūrītis ar pufiem.

RTA bibliotēka nodrošina visus tradicionālos pakalpojumus, tai skaitā arī e-vidē. Elektroniskais katalogs atspoguļo informāciju par visām bibliotēkas krājumā esošajām grāmatām un žurnāliem.

Lai sniegtu kvalitatīvu atbalstu RTA izglītības un zinātnes procesam, tiek pievērsta īpaša uzmanība lietotāju informētībai, nodrošinot plašākas iespējas e-resursu meklēšanā un informācijas izgūvē, izglītojot un konsultējot lietotājus informācijpratībā. Bibliotēkas darbinieki pastāvīgi nodrošina palīdzību lietotājiem informācijas meklēšanā un uzziņas. 2019. gadā tika sniegtas 1500 uzziņas.

Bibliotēka rīko tematiskās izstādes, kā arī RTA darbinieku personālizstādes.

2019. gadā notikušie pasākumi:

- Turpinot iesākto izstāžu ciklu „Iekrāsim pasauli dažādās krāsās”, kas veltīts RTA pasniedzēju un darbinieku vaļaspriekiem un hobijiem, 1. februārī Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas bibliotēkas lasītavā notika RTA darbinieces Marinas Streļčenokas radošo darbu izstādes „Ziedi un lirika mīlošām sirdīm” atklāšana. Radošo darbu izstādē bija iespēja iepazīt viņas māksliniecisko pusi, – košajās gleznās atspoguļoti dažādi ziedi, bet dzejas rindās uzplauka mīlestība, izskanēja arī daudz veltījumu tuvajiem cilvēkiem.
- “Mans iedvesmas avots ir daba, jo tajā vienmēr valda harmonija. Šeit es atgūstu spēkus, smeļos enerģiju un radošās ieceres”, tā par savām gleznām izsakās māksliniece no Jēkabpils Daina Eglīte, kuras darbus varējām aplūkot no 18.03.2019. līdz 30.04.2019.
- No 07.05.2019. līdz 27.06.2019. bibliotēkā bija skatāma līvānietes Ilzes Griezānes gleznu izstāde “Pieskarties mākoņiem”.
- 3. jūnijā notika RTA darbinieces Marinas Streļčenokas pirmā dzejas krājuma „Цвета любви” („Mīlestības krāsas”) prezentācijas pasākums.
- 3. jūnijā notika RTA darbinieces Marinas Streļčenokas pirmā dzejas krājuma „Цвета любви” („Mīlestības krāsas”) prezentācijas pasākums.
- 11.septembrī RTA bibliotēkas lasītavā notika RTA multimediju dizaina speciālista Māra Justa un dzejnieces Inetas Atpiles-Jugānes kopīgi veidotās izstādes “Fotogrāfija ar vārdiem” atklāšana.

- No 05.11.2019. bibliotēkā varēja skatīt Evitas Skrebinskas gleznu izstādi “Kaleidoskops”.
- Gadu noslēdzām ar studentu radošo darbu izstādi Ziemassvētku noskaņās.

Lai uzlabotu darba kvalitāti, bibliotēka regulāri veic lietotāju anketēšanu. Ar mērķi noskaidrot RTA ārzemju studentu apmierinātību ar bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, laika posmā no 11.03.2019. – 25.03.2019. tika veikta RTA ārzemju studentu aptauja. Aptauja uzrādīja, ka biežākais bibliotēkas apmeklēšanas iemesls ir nepieciešamība izmantot internetu (26%), izdrukāt materiālus (22%), saņemt un nodot grāmatas (15%) un izmantot lasītavu (11%). Kā lielākais trūkums tika norādīts nepietiekams mūsdienu prasībām atbilstošs datoru skaits. 95% respondentu ir apmierināti ar pieejamiem informācijas resursiem bibliotēkā, tikai 5% no aptaujātajiem izteica aizrādījumu, ka nav pietiekoši resursu angļu valodā. Ņemot vērā aptaujas rezultātus, bibliotēkas krājumā tiek turpināts komplektēt literatūru angļu valodā, atvēlot tam lielāko daļu pieejamā finansējuma. Risinot tehniskā aprīkojuma problēmas, katru gadu tiek iesniegts pieprasījums Iepirkuma komisijai par jaunu datoru iegādi. Diemžēl līdz šim jaunu datoru iegāde RTA bibliotēkai nav bijusi prioritāte

Bibliotēkā pieejamās literatūras apjomu studiju virziena īstenošanai skatīt 3. tabulā.

6.3.3.tabula.

Bibliotēkā pieejamā literatūra studiju virziena īstenošanai (12.03.2020.)

Studiju virziens „Sociālā labklājība”

UDK indekss, nozare	eksemplāru skaits	nosaukumu skaits
008 Civilizācija. Kultūra. Progress	611	235
303 Sabiedrisko zinātņu metodes	93	32
31 Demogrāfija. Socioloģija. Statistika	1738	857
34 Tiesības. Juridiskās zinātnes	3447	1335
36 Sociālais nodrošinājums un sociālā palīdzība	736	216

Studiju virziens „Izglītība, pedagogija un sports”

UDK indekss, nozare	eksemplāru skaits	nosaukumu skaits
008 Civilizācija. Kultūra. Progress	611	235
303 Sabiedrisko zinātņu metodes	93	32
31 Demogrāfija. Socioloģija. Statistika	1738	857
36 Sociālais nodrošinājums un sociālā palīdzība	736	216

37 Izglītība	5231	1934
5 Dabas zinātnes	7190	1668
6 Eksaktās zinātnes	9842	3392
61 Medicīna	866	451
7 Māksla	2126	1342
74 Zīmēšana un rasēšana. Dekoratīvā un lietišķā māksla. Daiļamatniecība. Dizains. Interjers	525	271
81 Valodniecība. Lingvistika	4823	1843
82.0 Literatūrzinātne	1113	610
9 Ģeogrāfija. Vēsture	4607	2255

RTA studējošajiem ir pieejama RTA elektroniskās informācijas sistēma, kas darbojas LAIS ietvaros un kur studējošie var sekot studiju plāniem, nodarbību sarakstiem, vērtējumiem, reģistrēties studiju kursiem u.tml.

Studiju kursu materiālus mācībspēki izvieto elektroniskajā vietnē ekursi.rta.lv, kur tie ir pieejami studējošajiem un nodrošina attālinātas mācīšanās iespējas.

Brīvpieejas mācību un zinātniskā literatūra RTA ir pieejama arī brīvpieejas datubāzēs books.rta.lv, kur tiek ievietotas RTA e-izdevniecībā izdotās grāmatas, tai skaitā arī studiju programmas atbilstošās grāmatas: M. Rozenfelde “Skolēnu ar speciālajām vajadzībām iekļaušanas vispārējās izglītības iestādēs atbalsta sistēmā”, jauno zinātnieku un praktiķu starptautiskās zinātniski praktiskās konferences materiālu krājums “Preventīvais sociāli pedagoģiskais un sociālais darbs mūsdienās: izaicinājumi, risinājumi, praktiskā pieredze u.c.

Visi RTA izdotie zinātniskie žurnāli pieejami brīvpieejas datu bāzē journals.rta.lv, tai skaitā ikgadējās Starptautiskās zinātniskās konferences „[Sabiedrība. Integrācija. Izglītība](#)” [Speciālās izglītības sekcijā publicētie zinātniskie raksti](#).

2020. gada martā, par ESF un IZM VISC projekta ”Kompetenču pieeja mācību saturā” 8.3.1.1. pasākuma “Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” (8.3.1.1/16/I/002) netiešo izmaksu līdzekļiem tiks iegādātas grāmatas speciālajā pedagoģijā par summu 3 194,53 EUR.

2.3. Finansiālā bāze

Studiju procesa veiksmīgai nodrošināšanai RTA izmanto gan valsts budžeta dotāciju, gan privātos līdzekļus. Kopš augstskolas dibināšanas 1993. gadā finansiālais stāvoklis ir vērtējams kā stabils.

Profesionālā bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un finanšu resursi nodrošinās studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai. Finansējuma avoti veidojas studiju virziena "Izglītība, pedagogija un sports" ietvaros.

RTA studiju virziena "Izglītība, pedagogija un sports" studiju programmām paredzētais finanšu nodrošinājums ietver valsts budžeta finansējumu un RTA pašu ieņēmumus.

Zinātnes bāzes finansējums un zinātniskās darbības (snieguma) finansējums netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet novirzīts RTA zinātniskās darbības nodrošinājumam (zinātniskā personāla atalgojums, komandējuma izdevumi, grantu finansējums, datu bāzu abonēšana, kapitālie izdevumi) un zinātniskajiem institūtiem, savukārt, zinātnē nodarbinātais akadēmiskais personāls pārstāv dažādus studiju virzienus.

Studiju vietas izmaksas aprēķins

Studiju vietas izmaksas profesionālā bakalaura studiju programmā "Speciālā izglītība" tiek noteiktas, ņemot vērā studiju vietas bāzes izmaksas, studiju programmu līmeni, ilgumu, formu, kā arī akadēmiskā personāla struktūru un studiju jomu, t.i. $1\ 518,98$ (Studiju vietas bāzes izmaksas)* 1.1 (minimālais studiju izmaksu koeficients)* $1,0$ (studiju līmeņa koeficients)= $1\ 670.88$ EUR

Kopumā viena pilna laika LR vai ES studējošā studiju izmaksas gadā tiek prognozētas $1\ 670,00$ EUR apmērā, nepilna laika – $1\ 490,00$ EUR apmērā, kas nepārsniedz Eiropas valstu izmaksas viena studenta sagatavošanai līdzīgā specialitātē. Kopējās 160 KP apguves izmaksas 4 gados (PLK) tiek prognozētas $6\ 680,00$ EUR apmērā un 160 KP apguves izmaksas $4, 5$ gados (NLN) tiek prognozētas $6\ 705,00$ EUR apmērā.

RTA aprēķini liecina, ka tiešās izmaksas ir PLK- $1\ 252,50$ EUR; NLN- $1\ 117,50$ EUR apmērā uz vienu nosacīto studentu gadā, netiešās izmaksas (izdevumi RTA darbības nodrošināšanai, tai skaitā RTA bibliotēkai, zemes nodoklis, telpu noma, īre, ēku ekspluatācijas izdevumi, telefonu abonēšanas un pakalpojumu izmaksas, komunālie pakalpojumi, tekošais remonts, īpašās programmas u.c.) uz 1 nosacīto studentu gadā ir PLK - $417,50$ EUR; NLN – $372,50$ apmērā.

Studiju virziena "Izglītība, pedagogija un sports" finansējuma galvenās sadaļas veido finansējums:

- dotācija studiju virzienam studiju programmu īstenošanas nodrošināšanai $334\ 802$ EUR,
- studējošo studiju maksa $123\ 590$ EUR,
- finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai $3\ 263$ EUR,
- finansējums uz vienu studējošo $1\ 810$ EUR.

Resursu nodrošinājums

Akadēmiskā personāla darba apmaksa tiek noteikta saskaņā ar LR MK 05.07.2016. noteikumiem Nr.445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi", papildus akadēmiskā darba samaksas noteikšanas RTA var tikt piemērots kvalitātes koeficients, kas tiek noteikts saskaņā ar RTA Studiju padomē apstiprinātu [akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtību](#), kas paredz brīvprātīgu trīspakāpju akadēmiskā personāla akadēmiskās darbības izvērtējumu studiju, zinātnes un administratīvajā jomās. Kvalitātes kritēriji ir saskaņoti ar RTA darbības un attīstības stratēģiju, kas nodrošina RTA stratēģijas un akadēmiskā personāla izaugsmes sinerģiju.

Zinātnes bāzes finansējums un zinātniskās darbības (snieguma) finansējums netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet novirzīts RTA zinātniskās darbības nodrošinājumam (zinātniskā personāla atalgojums, komandējuma izdevumi, grantu finansējums, datu bāzu abonēšana, kapitālie izdevumi) un

zinātniskajiem institūtiem, savukārt zinātnē nodarbinātais akadēmiskais personāls pārstāv dažādus studiju virzienus.

Finansējums RTA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti. Studiju kursu nodrošinājums ar mācību un jaunāko zinātnisko literatūru un tās pieejamība ir uzskatāmi par vienu no svarīgākajiem studiju procesa kvalitātes rādītājiem. Studiju kursu mācībspēki ir atbildīgi par studiju materiālu nodrošinājumu un pieejamību savos studijuursos. Vismaz vienu reizi studiju gadā mācībspēks izvērtē mācību literatūras sarakstu studiju kursa programmā. Mācību literatūru mācībspēks plāno tā, lai nodrošinātu studiju kursa studiju rezultātu apguvi, aptvertu jaunāko nozares literatūru, nodrošinātu studenta patstāvīgā darba uzdevumu kvalitatīvu izpildi studiju kursa rezultātu saņemšanai, tā būtu pieejama studējošajiem RTA bibliotēkā vai brīvpiekluvē elektroniskajās grāmatu krātuvēs, aptvertu jaunāko zinātnisko periodiku nozarē, tajā skaitā no Scopus, WoS u.c. datu bāzēm, kas pieejamas RTA bibliotēkas elektronisko resursu krājumā. Lai nodrošinātu savus studiju kursus ar studiju materiāliem, docētāji katra studiju gada sākumā aktualizē studiju kursā izmantojamās literatūras sarakstu, sagatavo priekšlikumus par jaunajām grāmatām, kas nepieciešamas studiju kursu īstenošanai. Fakultātes dekāns apkopotos sarakstus iesniedz Bibliotēkas vadītājam.

2020. gada janvārī – martā tika iegādātas 81 grāmata angļu valodā no vadošajām ES un pasaules valstu izdevniecībām, kuras specializējas dažādu speciālās pedagoģijas jomu literatūras izdošanā, lai nodrošinātu studentiem teorētiskās izpētes un praktisko problēmu risinājuma bāzi. Iegādātā literatūra būs pieejama studentiem ne tikai darba dienās, bet arī brīvdienās, par cik atradīsies Speciālās izglītības centrā, kurā notiks docētāju darbs ar studentiem.

RTA bibliotēkas mājas lapā pieejamas saites uz Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogu, Rēzeknes reģiona kopkatalogu, Valsts nozīmes kopkatalogu, kas nodrošina nepieciešamo resursu meklēšanu un pasūtīšanu, kas iespējama, izmantojot starpbibliotēku abonementa iespējas.

2.4. Materiāltehniskā bāze

Studijas notiek RTA mācību korpusā Atbrīvošanas alejā 115. Ēkas telpu kopējā platība ir 4475.10 m². No 2007. gada līdz 2013. gadam ēkā noritēja rekonstrukcijas darbi, to izmaksas sastādīja 6 350 966.97 EUR. Rezultātā IVDF ēka ir mūsdienīga un aprīkota ar signalizācijas un ugunsdrošības sistēmām. Programmas īstenošanai nepieciešamā materiāli tehniskā bāze tiek nepārtraukti atjaunota un pilnveidota. Studijām izmantojamās auditorijas ir aprīkotas ar atbilstošām mēbelēm un tehnisko aprīkojumu, t.sk. multimediju aparāturu, kas ļauj docētājiem lekcijās izmantot sociālo mediju tiešsaistes materiālus, studējošajiem prezentēt savus pētījumus multimediju prezentācijās.

Studiju programmas realizēšanai tiek izmantotas arī auditorijas ar portatīvajiem vai stacionārajiem datoriem, un projekcijas aparātiem. Fakultātes telpās un studentu dienesta viesnīcā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Studiju process tiek organizēts arī Informācijas tehnoloģiju pētnieciskajā centrā ar platību 934 m², no kuriem – 250m² ir datorzāles. ITPC ir moderni aprīkotas telpas, kur ir nodrošināta pieeja cilvēkiem ar speciālajām vajadzībām. Video konferenču rīkošanai ir pieejamas divas telpas ar atbilstošu aprīkojumu. RTA ir iegādāts aprīkojums nelielu konferenču un starptautisku semināru tulkošanai. RTA ir nodrošināta piekļuve pilnam *Microsoft* izstrādes rīku, serveru un platformu komplektam. Īpašas programmas licences ļauj abonentiem instalēt programmatūru visos datoros mācību un zinātniskos nolūkos.

Praktisko prasmju apguvei ir izmantojamas vizuālās mākslas, šūšanas, dizaina darbnīcas, uzturmācības laboratorija un horeogrāfijas zāle. Sadarbībā ar Inženieru fakultāti studijām ir izmantojamas Ekoloģijas, Fizikas, Ķīmijas, Cilvēka vides veselības laboratoriju telpas un aprīkojums. Muzikāli māksliniecisko prasmju apguvei tiek izmantotas klavieres, blokflautas, kā arī CD, DVD iekārtas un mūzikas centri. Svešvalodu apguvei tiek izmantota video un audio aparātūra, datortehnika, digitālie mācību līdzekļi un svešvalodu literatūra un mācību materiāli. Dabaszinību kursu nodrošināšanai un

studentu pētnieciskā darba prasmju apguvei dabaszinātnēs ir pieejams inventārs, kas sevī ietver pētnieciskā darba komplektus dabaszinībās, fizikā un bioloģijā, mikroskopus, mikropreparātu komplektus un digitālos mācību materiālus. Studējošajiem ir iespēja studijām izmantot mācībspēku sagatavotos materiālus e-studiju Moodle vidē.

Studiju programmas īstenošanai var tikt izmantotas koprades telpas RTA inovāciju centrā "SalesLab". RTA studentiem pieejama dienesta viesnīca Maskavas ielā 22, bet ir paredzēts, ka 2020.g. tiks atklāta dienesta viesnīca RTA studentu pilsētiņas teritorijā Atbrīvošanas al.115, kas šobrīd tiek renovēta. Dienesta viesnīcu izmanto studējošie un viesdocētāji. Mācībspēkiem fakultātē tiek piešķirtas darba telpas, kas aprīkotas ar datortehniku un internetu. Studējošo sporta un interešu vajadzībām RTA nodrošina telpas sporta nodarbībām, deju kolektīva, kora darbībai, profesionālās un interešu izglītības programmu apguvei.

Profesionālās bakalaura studiju programmas studentiem tiek piedāvātas iespējas aktīvi iesaistīties Reģionālistikas zinātniskā institūta zinātniski praktisko laboratoriju darbībā.

No 2005. gada 13.decembra RTA darbojas Speciālās pedagoģijas laboratorija (SPL), kas nodrošina zinātnes saikni ar sabiedrību un praksi, veicot preventīvi izglītojošu un korekcijas integrētu programmu un metodiku izstrādi, aprobāciju un ieviešanu Latvijas speciālajās un vispārējās izglītības iestādēs.

Laboratorija īsteno starptautiskus projektus ("DAP: Dyslexia Assessment Protocol"(2019-1-LV01-KA201-060355); "PREDYS: Supporting Children at risk of dyslexia at the transition period from preprimary to primary" (2019-1-ES01-KA201-0656912019); "REF: Reading with Ease and Fun"(2015-1-BG01-KA201-014354); "REF2: Reading with Ease and Fun 2"(2019-1-BG01-KA201-062249), kuros tiek veikti pētījumi par konkrētas problēmas, kura saistīta ar speciālās izglītības īstenošanas jautājumiem, aktualitāti valstī, risinājuma iespējām, apkopota labākā dažādu Eiropas valstu pieredze šīs problēmas risinājumam, kas tiek adaptēta un aktualizēta Latvijas izglītības telpā.

Laboratorija izstrādā, īsteno valsts līmeņa projektus speciālās un iekļaujošās pedagoģijas jautājumu risināšanas iespēju izpētei un ieviešanai. 2011.-2013. g. SPL pētnieki strādāja ESF UN VISC projektā „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”(Nr.2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001), kurā izstrādāja mācību līdzekļus darbam ar izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem un dzirdes traucējumiem (kohleāro implantu). Šobrīd, no 2017. gada, SPL vada speciālās izglītības programmu izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem un digitalizētu metodisko materiālu 10 mācību priekšmetos izstrādi ESF un IZM VISC projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā" 8.3.1.1.pasākuma "Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana" (8.3.1.1/16/I/002). Projektos un citās SPL aktivitātēs tiek iesaistīti esošie RTA studiju programmu (speciālās izglītības skolotāju sagatavošanai) studenti un absolventi.

RTA SPL no savas darbības sākuma organizē akadēmiskas konferences, kurās tiek izstrādātas, apkopotas, aktualizētas skolotāju darbā aktuālu, ar speciālo izglītību saistītu problēmu risinājuma iespējas (Piemēram: "LASĪTPRASME: VEICINĀŠANA, PROBLĒMAS, RISINĀJUMI" 2017.organizācija. (25.11.2016. un 20.06.2017.) „ IEKĻAUJOŠA IZGLĪTĪBA: izaicinājums un iespējas" 18.12. 2015.) Studiju programmas īstenošanai, ar 2020. gada septembri, RTA telpās darbu uzsāks Speciālās izglītības centrs, kura telpās studiju programmas docētājiem un studentiem būs sniegtas plašas pētnieciskā, metodiskā un praktiskā darba iespējas.

RTA darbojas arī Sociālās pedagoģijas un rehabilitācijas tehnoloģiju laboratorija (SPRTL), kas nodrošina eksperimentālo bāzi REGI zinātnisko pētījumu aprobācijai, veic metodisko darbību un sociālo pakalpojumu sniegšanu, tostarp speciālās pedagoģijas problēmu risinājumam. SPRTL 2018. gadā laboratorijā iekārtota **Multisensorā istaba**, kas ir viena no modernākajām Baltijas valstīs, kur iegādāts aprīkojums pētījumu veikšanai sociālās rehabilitācijas un stresa mazināšanas jomā. REGI Valsts

pētījumu programmas INOSOCTEREHI (2014.-2018) ietvaros veikts pētījums telerehabilitācijas ieviešanai iekļaujošā izglītībā, izstrādāta atbilstoša monogrāfija - "Bethere, D., Cupere, I., Kaupužs, A., Laganovska, E., Ļubkina, V., Marzano, G., Prudņikova, I., Reigase, M., Rižakova, L., Rozenfelde, M., Rubene, Z., Rutka, L., Strods, R., Tūbele, S., Ušča, S., Žogla, I. (2016). *"Pusaudža fiziskā, emocionālā un sociālā līdzsvara attīstība iekļaujošajā izglītībā"*.

RTA Pedagoģijas tehnoloģiju laboratorija (PTL) nodrošina zinātniski metodisko darbību inovatīvu tehnoloģiju ieviešanā un metodiku izstrādē pedagoģijas jautājumu risinājumam. 2019. gadā laboratorijā iekārtota mūsdienīga video telpa LZZ FLPP projektā DocTDLL (Nr.lzp-2018/2-0180) transformatīvās digitālās mācīšanās ieviešanai Latvijā, pamatojoties uz Kanādas, Ontario Universitātes modeļu aprobāciju un adaptāciju Latvijas apstākļiem.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas saturs

Profesionālās bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" plānojums pilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē (skat. 2. pielikumu) sastādīts atbilstoši Nolikumam par RTA akadēmiskajām un profesionālajām studijām un studiju programmām.

Studijās pilna laika klātienē (PLK) studiju programmas "Speciālā izglītība" 160 KP/240 ECTS studiju ilgums 4 gadi, katrā no semestriem tiek apgūti 20 KP.

Nepilna laika neklātienē (NLN) studiju programmas "Speciālā izglītība" 160 KP/240 ECTS studiju ilgums 4,5 gadi. Pirmajos piecos semestros tiek apgūti 18 KP; sestajā un septītajā semestrī 19 KP; astotajā semestrī - 18. KP un deviņtajā semestrī 14 KP.

Studijās vēlākajos posmos (reflektantiem ar augstāko pedagoģisko izglītību) studiju programma - 80 KP, studiju ilgums - 2 gadi (PLK); 2 gadi un 6 mēneši (NLN); 30 KP, studiju ilgums 7 mēneši (PLK) un 1 gads (NLN).

Programmas KP sadalījumā tiek ņemts vērā Ministru kabineta 2014.gada 26.augusta noteikumi Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu", kuros noteikts, kāds ir profesionālā bakalaura programmas saturs.

1. *Vispārizglītojošie studiju kursi vismaz 20 kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā "Speciālā izglītība" vispārizglītojošie kursi ir 20 KP (studiju kursi, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas).

2. *Nozares (profesionālās darbības jomas) teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi vismaz 36 kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā "Speciālā izglītība" plānoti 36 KP nozares teorētisko pamatkursu apguvei, tādi kā, piemēram: IT izglītībā, Mācīšana un mācīšanās, Klases darba vadīšana, Iekļaujošā un speciālā izglītība, Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija, Attīstības traucējumu diagnostika, Sociālie, emocionālie un mācīšanās traucējumi, Bērnu attīstības bioloģiskie resursi, Neiroloģija un neirofizioloģija, Runas un valodas traucējumu diagnostika, u.c.

3. *Nozares (profesionālās darbības jomas) profesionālās specializācijas kursi vismaz 60 kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā "Speciālā izglītība" profesionālās specializācijas kursi plānoti 66 KP apjomā: 56 KP visiem studējošajiem kopīgi apgūstamie studiju kursi un izvēlē 10 KP - ar papildspecializāciju saistītais, studenta izvēlētais studiju kursu modulis. Iespējamās papildspecializācijas: speciālais pedagogs darbam ar izglītojamiem, kuriem ir garīgās attīstības traucējumi, vai darbam ar izglītojamiem, kuriem ir redzes traucējumi, vai darbam ar izglītojamiem, kuriem ir dzirdes traucējumi, vai darbam ar izglītojamiem, kuriem ir mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi), vai darbam ar izglītojamiem, kuriem ir valodas un runas traucējumi, vai darbam zīmju valodā.

4. *Izvēles daļas kursi vismaz sešu kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā “Speciālā izglītība” studējošajam būs iespēja izvēlēties vai nu studiju programmā piedāvātos studiju kursus (Piemēram, Montessori pedagogija, Dabas vides estētikas metodika, Pedagoģa profesionālā un personiskā izaugsme, u.c.), vai nu studiju kursus no kopumā RTA piedāvātajiem studiju kursiem.

5. *Prakse vismaz 20 kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā “Speciālā izglītība” paredzētas piecas prakses 20 KP apjomā: vērošanas prakse 2KP (Prakse I), prakse speciālajās pirmsskolas izglītības iestādēs 2 KP (Prakse II), prakse vispārējās, iekļaujošās izglītības iestādēs 6 KP (Prakse III), prakse speciālajās izglītības iestādēs atbilstoši izvēlētai specializācijai 6 KP (Prakse IV), pētnieciska prakse 4 KP (Prakse V). Obligāts izglītības iestādes izvēles noteikums: prakses iestādē strādā speciālās izglītības pedagogs ar kvalifikāciju studenta izvēlētajā papildspecializācijā.

6. *Valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir bakalaura darba vai diplomdarba (diplomprojekta) izstrāde un aizstāvēšana, vismaz 12 kredītpunktu apjomā.* Studiju programmā “Speciālā izglītība” valsts pārbaudījumiem paredzēti 12 KP (10 KP bakalaura darba izstrādei, 2 KP teorētiskajam eksāmenam). Studējošais bakalaura darbu tēmu izvēlas saistībā ar izvēlēto papildspecializāciju.

7. Bakalaura programmā ietver arī Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās studiju kursu satura prasības. Studiju programmā “Speciālā izglītība” obligātajā daļā iekļauts studiju kurss “Valsts civilā un vides aizsardzība.”

Studiju programmas detalizētais saturs, kas atklājas kursa aprakstos, tika izstrādāts, pamatojoties programmā izvirzītajos mērķos, uzdevumos un sasniežamajos rezultātos, ņemot vērā programmas izstrādātāju, darba grupas ekspertu viedokli, nozares profesionāļu pieredzi, normatīvos dokumentus, starptautiskos pētījumus, rekomendācijas, darba devēju, profesionālo organizāciju rekomendācijas, analizējot citu ES augstskolu piedāvājumu, kā arī pamatojoties mūsdienu izglītības aktualitātēs.

Studiju kursu programmu izstrādi reglamentē RTA Studiju padomē apstiprināti “Noteikumi par studiju kursu programmu izstrādi”. RTA studiju kursa programma izveidota tā, lai uzskatāmi parādītu korelāciju starp studiju programmas un studiju kursa studiju rezultātiem. (studiju kursu programmas skat. 3. pielikumā, studiju rezultātu kartējumu skat. 4. pielikumā). RTA izstrādātās procedūras paredz ciešu sadarbību starp programmas direktoru un mācītspēkiem gan studiju rezultātu, gan to novērtēšanas procedūrās (skat 3.2.1. tabulu).

3.2.1.tabula. Studiju rezultātu iekšējā novērtēšana un pārskatīšana

Vērtēšanā iesaistītās personu grupas	Studiju rezultātu veids	Atbildīgais par izvērtēšanas organizēšanu	Izvērtēšanas regularitāte
Studiju virziena vadītājs Darba devēji Ekspertu padome Absolventi	Studiju programmas studiju rezultāti	Studiju programmas direktors	Licencēšana Akreditācija Ikgadējais pašnovērtējums Būtiskas izmaiņas
Studiju programmas / moduļa direktors Studenti	Studiju kursa studiju rezultāti	Studiju kursa docētājs	Uzsākot un noslēdzot studiju kursa apguvi saskaņā ar studiju plānu
Studiju programmas / moduļa direktors Studenti	Studiju nodarbības studiju rezultāti	Studiju kursa docētājs	Saskaņā ar studiju kursa programmu studiju kursa īstenošanas gaitā

Nozares profesionālās specializācijas kursi (56 KP) ietver nozares aktualitātes, kas svarīgi speciālajam pedagogam, strādājot jebkādā izglītības iestādē. Studenti apgūs Latviešu zīmju valodas un Braila raksta pamatus (Latvijas nedzirdīgo savienības un Latvijas neredzīgo biedrības

uzstādījums); apgūs 7 mācību priekšmetu jomu skolotāju darba metodiskos pamatus, akcentējot kompetenču pieeju mācību satura apguvē (IZM VISC uzstādījums); apgūs četrus kursu blokus (valodas un runas traucējumi, dzirdes traucējumi, redzes traucējumi, garīgās attīstības traucējumi), kuri aktuāli speciālās/vispārējās/ iekļaujošās izglītības iestādes speciālā pedagoga darbā; izstrādās studiju darbu, kura tēma ir saistīta ar izvēlēto papildspecializāciju.

Papildspecializācijas apguvei studējošais var izvēlēties vienu no piedāvātajiem sešiem moduļiem 10 KP apjomā. Piedāvāti moduļi:

- Garīgās attīstības traucējumi,
- Dzirdes traucējumi,
- Redzes traucējumi,
- Valodas un runas traucējumi,
- Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi),
- Zīmju valoda, kurā studējošais, kurš jau pamatos ieguvis zināšanas, prasmes un kompetences speciālā pedagoga darbā, padziļināti teorētiski un praktiski apgūst kādu no sev aktuālām speciālās izglītības jomām.

Studiju programma “Speciālā izglītība” ir izstrādāta, ņemot vērā **studentcentrēto pieeju**, kas tika ievērota studiju programmas mērķa, uzdevumu formulēšanā un studiju rezultātu jēgpilnā noteikšanā. Studiju programma tiks īstenota latviešu valodā, nākotnē, atbilstoši RTA stratēģijai, studiju programmas atsevišķi kursi var tikt piedāvāti apgūšanai tālmācībā.

2.pielikumā pievienots studiju programmas plānojums. 3.pielikumā atrodamas studiju kursu programmas. 4.pielikumā sniegts studiju kursu kartējums.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms

Bakalaura studiju programmas īstenošanas mehānisms paredz studentiem apgūt noteiktu KP skaitu, piedaloties mērķtiecīgā studiju procesā, līdzdarbojoties klātienē nodarbībās, kā arī strādājot patstāvīgi vai sadarbojoties grupās ar citiem studentiem, secīgi īstenojot studiju kursā noteiktos uzdevumus, apgūstot izvirzītos sasniedzamos rezultātus. Bakalaura studiju programma tiks īstenota divās formās: pilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē. Programma tiks piedāvāta latviešu valodā.

Studijas pilna laika klātienē tiks plānotas, ņemot vērā studentu iespējas apmeklēt nodarbības nedēļas nogalē (piektdienās, sestdienās, svētdienās), lai sniegtu iespēju studējošajiem paralēli studijām strādāt. Studijas nepilna laika neklātienē tiks plānotas ievirzes sesijās un eksāmenu sesijās.

Studiju process tiks organizēts, gan sekojot labākajām akadēmiskajām tradīcijām, gan fleksibili reaģējot un ieviešot jauninājumus augstskolas didaktiskajā procesā. Studiju programmas īstenošanā tiks iesaistīti speciālās pedagoģijas jomu profesionāļi, praktiķi, kas nodrošinās jaunāko novitāšu ieviešanu studiju kursu saturā. Studiju procesā tiks ņemtas vērā studentu mācīšanās vajadzību daudzveidība, izvēloties pedagoģiskās metodes, veicinot studentu mācīšanās motivāciju, pašrefleksiju un līdzdalību studiju procesā. Programmas īstenošanā tiks izmantotas daudzveidīgas mācīšanas metodes:

- **lekcijas un semināri**, kuros tiek izmantotas ne tikai dažādas informācijas nodošanas metodes, bet arī diskusijas, grupu darbi u.c. aktīvās darba formas, kas ir kā papildinājums teorētiskajam materiālam par aktuālām problēmām izglītības zinātnēs;
- **mācību ekskursijas/vizītes**, pēc iespējas rosinot studentus apzināt teorijas un prakses vienotību, kā arī iepazīt dažādas prakses vietas.
- **sociālo tīklu un brīvpieejas tehnoloģisko risinājumu izmantošana nodarbībās**, veidojot tehnoloģiju bagātinātu mācību vidi, modelējot modernu un dinamisku mācību procesu; studiju

organizēšana e-vidē, piedāvājot E-vides materiālus, patstāvīgos darbus, izmantojot ieteikto un studentu izraudzīto literatūru. Tiks izmantotas E-studijas (*Moodle*) piedāvātās iespējas, *Skype*.

- **starppārbaudījumi, patstāvīgie darbi** – referāti, esejas, zinātnisko rakstu analīze, praktisko gadījumu analīzes, prezentāciju gatavošana, novērojumu veikšana un analīze, interviju īstenošana un analīze, modelēšanas uzdevumu īstenošana, korekcijas nodarbību plānu izstrāde, izglītojamo individuālo attīstības un izglītības plānu izstrāde, mācību materiālu izstrāde darbam ar speciālo vajadzību bērniem un pielāgošana individuālajam darbam, pašrefleksija u.c.;
- iesaiste pētnieciskās grupās, sadarbības grupu veidošana;
- pētījuma projektu izstrāde un prezentācija;
- zinātniski pētniecisko darbu izstrāde un aizstāvēšana.

Mācību metodes tiks izvēlētas atbilstoši katra kursa izvirzītajiem mērķiem, specifikai un plānotajiem studiju rezultātiem. Studiju fiziskā vide veicinās studentcentrētas pieejas īstenošanu: auditorijas ir pārveidojamas grupu darbam, individuālajam darbam, studenti varēs izmantot digitālās tehnoloģijas. Jāuzsver, ka RTA docētāji jau šobrīd izmanto lekciju ne tikai kā priekšlasījumu, bet integrē tajā aktīvās mācību metodes, stimulējot diskusijas un organizējot darbu mazajās grupas. Aktīvās mācību metodes plaši tiks izmantotas semināru nodarbībās. Ar šo metožu palīdzību docētāji radīs demokrātisku un brīvu gaisotni mācību procesā, kas savukārt stimulēs studentu personības izaugsmi. Turklāt šīs metodes ir iespējams izmantot arvien vairāk, jo studentiem kļūst pieejamā arvien plašāks klāsts mācību literatūras, ko viņi paši var iepazīt tiešsaistē.

Studentus plānots iesaistīt pētījumos un aktivitātēs, ko īsteno RTA Reģionālistikas zinātniskā institūta laboratorijas.

Studiju programmas studenti ir un tiks iesaistīti RTA Speciālās pedagoģijas laboratorijas darbā: iesaistot studentus starptautisko un vietējo konferenču organizēšanā, projektu vadīšanā un īstenošanā, sadarbības pasākumu un citu nozīmīgu notikumu organizēšanā, īstenojot zinātnisko komunikāciju. Studentiem būs iespēja praktizēties izvēlētajā specializācijā Speciālās izglītības centrā, piedāvājot speciālā pedagoga - voluntiera pakalpojumus Rēzeknes pilsētas iedzīvotājiem. Studenti iesaistīsies akadēmiskā personāla iniciētos pētījumos un sociālās aktivitātēs sabiedrībā, tādējādi gūstot nozīmīgu pieredzi, izmantojot un aktualizējot studijās apgūto praksi.

Studentu pētniecisko kompetenču pilnveide notiks ikvienā kursā studiju procesā atbilstoši izvirzītajiem studiju sasniedzamajiem rezultātiem, kur pētniecisko kompetenču attīstība ir prioritāra.

Kopumā studējošo noslodze atbilst 40 akadēmisko stundu darbam par vienu kredītpunktu (no kurām 16 akadēmiskās stundas (pilna laika klātienē) vai 8 akadēmiskās stundas (nepilna laika neklātienē) ir kontaktstundas, savukārt pārējās paredzētas patstāvīgajam darbam. Katrā kursā ir aprakstīts, kāda veida patstāvīgais darbs studentiem būs veicams, kā tas tiks vērtēts. Studentiem tiks dota iespēja strādāt gan individuāli, gan pāros, gan grupās.

Studiju procesā, lai visiem studentiem nodrošinātu atbalstu, tiks piedāvātas regulāras klātienes konsultācijas (konsultāciju laiki tiks izziņoti katra studiju gada un katra studiju semestra sākumā), kur apspriest gan aktuālos studiju, gan citus jautājumus, kā arī neklātienes konsultācijas (izmantojot *Skype* vai citus saziņas līdzekļus).

Vērtēšana

Korekti formulēti studiju rezultāti veicina studentu izpratni un līdzatbildību par savu mācīšanos, pašvērtēšanu un izpratni par saņemto novērtējumu. Studiju procesā docētāji izmanto studiju mērķim un plānotajiem studiju rezultātiem atbilstīgas metodes, pārbaudes formas un vērtēšanas kritērijus.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.141, Nr.512, Nr.240 un Nolikuma par studiju kursu eksāmeniem un ieskaitēm RTA, vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem. Lai students varētu kārtot noslēguma pārbaudījumu, viņam ir sekmīgi jānokārto starppārbaudījumi. Programmā kursa starppār-

baudījumi parasti tiek vērtēti 10 ballu skalā. Starppārbaudījumu kopējais vērtējums ir ne mazāk kā 40% no kopējā kursa vērtējuma. Kursa noslēgumā tiek izmantoti mutiski/rakstiski eksāmeni. Līdz ar to studējošo zināšanu novērtēšana un pastāvīgā darba kontrole tiek veikta semestra ietvaros paralēli studiju darbam, proti, novērtēšanai ir nepārtraukts raksturs. Tas, pirmkārt, nodrošina atgriezenisko saiti starp studējošo un docētāju noteiktā studiju kursā, ļaujot mācībspēkam novērtēt jau realizētu kursa sadaļu apguves līmeni un, līdz ar to, arī pasniegšanas kvalitāti. Otrkārt, tas nodrošina reāla, nepārtraukta studiju darba norisi. Katra studiju kursa prasības kredītpunktu iegūšanai un to īpatsvars kopējā kursa novērtējumā ir skaidri norādīts studiju kursa aprakstā, kā arī tiek ziņots studējošajiem pirmo divu nodarbību laikā.

Studiju procesā tiks veicināta studentu mobilitāte, vienu semestri studējot ārzemju augstskolās (t.sk. studiju rezultātu atzīšana), tādējādi bagātinot studiju procesu. Iespēju un piedāvājuma robežās tiks veicināta ārzemju viesdocētāju iesaiste studiju procesā.

Īstenojot iekšējo kvalitātes nodrošināšanas politiku, studiju programmas tiek īstenotas tā, lai studenti tiktu iedrošināti aktīvi iesaistīties studiju procesa pilnveidošanā. Pastāv kārtība un procedūras studentu ierosinājumu iesniegšanai un sūdzību risināšanai, studentu apelāciju izskatīšanai. Studiju procesa pilnveidē tiek izvērtēti un ņemti vērā studentu aptauju rezultāti.

Studiju kursu īstenošana studiju programmā RTA notiks lekciju, semināru, praktisko darbu, referātu/eseju sagatavošanas un aizstāvēšanas, mācību ekskursiju/vizīšu, konsultāciju un patstāvīgā darba formā. Studentcentrētas izglītības sistēmas ietvaros RTA tiek īstenota problēmbalstīta mācīšanās pieeja (PBL), studiju kursa saturā teorijas apguvi mērķtiecīgi sabalansējot ar nozarei aktuālu praktisku uzdevumu risināšanu. Teorijas un praktiskā darba attiecības PBL balstītā studiju kursā veido 30% pret 70%. PBL satur jaunu zināšanu iegūšanu, intensīvu (arī starpdisciplināru) grupu sadarbību un komunikāciju ar dažādām problēmas risinājumā iesaistītām pusēm. PBL ļauj studentiem attīstīt tādas kompetences kā inovatīva domāšana, pašnovērtējums, prasme strādāt ar informāciju, patstāvīga mācīšanās komandas vidē. 2019/2020.st.g. RTA izstrādāta un Studiju padomē apstiprināta Kārtība, kādā RTA tiek īstenotas problēmbalstītā mācīšanās pieejā balstītas studijas. 2020. gada 2 semestrī šobrīd Izglītības, valodu un dizaina fakultātē īstenojamajās studiju programmās tiks uzsāktas īstenot problēmbalstītā mācīšanās pieejā balstītas studijas.

Lekciju un praktisko darbu attiecības studiju kursā nosaka docētājs atkarībā no studiju kursa satura. Vienu KP veido 40% kontaktstundas un 60% studentu patstāvīgā darba (skatīt „Metodiskie ieteikumi studentu pastāvīgā darba organizēšanai RTA”).

Studējošo sasniegumu vērtēšana RTA ir izstrādāta tā, lai nodrošinātu studentcentrētas pieejas konsekvētu piemērošanu. RTA vērtēšanas principus nosaka metodiski ieteikumi “Studiju rezultātos balstīta studiju kvalitātes sistēma”, Senātā apstiprināti Nolikumi par studiju kursu eksāmeniem un ieskaītiem, par valsts un gala pārbaudījumiem, RTA Studiju padomē apstiprināti Metodiskie ieteikumi studentu patstāvīgā darba organizēšanai.

Studiju rezultātu novērtēšana Programmā balstīta MK Noteikumos par valsts profesionālās izglītības standartu noteiktajiem principiem. Galvenie studiju rezultātu novērtēšanas principi RTA ir:

- *Studiju rezultātu novērtēšanas metožu atbilstība studiju programmai un studiju kursam definētajiem studiju rezultātiem.* RTA mācībspēki studiju rezultātu novērtēšanas prasības iestrādā studiju kursu programmās, kas tiek izvērtētas un apstiprinātas studiju virziena padomes sēdē. Izvērtēšanā tiek pievērsta uzmanība novērtēšanas prasību un procedūru atbilstībai studiju programmas mērķu sasniegšanai, studējošo kopējai noslodzei, kā arī novēršot studiju kursa satura iespējamu dublēšanos.
- *Studiju rezultātu novērtēšanas prasību skaidrība, konsekvence un publiska pieejamība studējošajiem.* RTA mācībspēki studiju rezultātu novērtēšanas prasības iestrādā studiju kursa programmā, kas tiek ievietota RTA e-kursu vietnē ekursi.rta.lv un ir pieejama studējošajiem, uzsākot studiju kursa apguvi. Gadījumos, kad mācībspēki aizkavējas ar studiju programmas ievietošanu e-kursu vietnē, tie

saņem atkārtotu uzaicinājumu un atgādinājumu, ka studiju rezultātu novērtēšanas prasības nedrīkst mainīties studiju kursa īstenošanas gaitā.

- *Studiju rezultātu novērtēšanas pasākumu izlīdzināta piemērošana studiju kursa īstenošanas periodā*, paredzot ka eksāmena atzīmi veido formatīvās vērtēšanas rezultāti semestra laikā (vismaz 40% no novērtējuma) un novērtējums studiju kursa noslēgumā (60%). Šāda sistēma ļauj pēctecīgi sekot studējošo studiju sasniegumu progresam, motivē studējošos mērķtiecīgam studiju procesam semestra laikā, kā arī atvieglo eksaminācijas psiholoģisko un fizisko noslodzi sesijās.

- *Studējošo patstāvīgā darba novērtēšana*, kas ir obligāta studiju procesa sastāvdaļa, tā saturs un vērtēšana ir atspoguļoti studiju kursu saturā.

- *Studējošo tiesības pieprasīt skaidrojumus, kā arī noteiktā kārtībā apstrīdēt novērtējumu*, ko paredz Nolikumi par studiju kursu eksāmeniem un ieskaitēm, par valsts un gala pārbaudījumiem.

- Cik iespējams, studiju rezultāti novērtēšanā piedalās *vairāki novērtētāji*. Šāda sistēma RTA darbojas studiju pētniecisko darbu, projektu darbu un prakšu aizstāvēšanā.

- Studiju rezultāti obligātajā un ierobežotās izvēles daļā tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu sistēmā (eksāmens vai diferencētā ieskaite).

Visa informācija par studiju rezultātu summatīvo novērtēšanu studējošajiem ir pieejama RAIS vidē, kur katram studējošajam ir nodrošināta piekļuve. Formatīvās novērtēšanas rezultāti tikai daļēji pieejami RTA e-kursu vietnē. Viens no RTA institucionālajiem uzdevumiem ir ieviest e-kursu vietnē pieejamu un ar RAIS savienotu studiju rezultātu formatīvo un summatīvo novērtēšanas kārtību.

3.3. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma

2016. gada RTA Senāta sēdē tika apstiprināta RTA darbības un attīstības stratēģija 2016.–2023. gadam. Stratēģijā definēts RTA vispārējais mērķis – stiprināt RTA stratēģisko lomu Latgales reģionā, Latvijas un Eiropas augstākās izglītības un zinātnisko institūciju sistēmā, pozicionējot sevi kā tehnoloģiju akadēmiju, pievēršoties daudznazaru tehnoloģisko risinājumu izstrādei, apguvei, izpētei, popularizēšanai un pielietošanai, aktualizējot starpdisciplinārās saiknes būtisko lomu augstākās izglītības un zinātnes attīstībā Latvijā, primāri mazinot Latgales reģiona attīstību kavējošos faktorus, garantējot inovatīvu tradicionālajām tautsaimniecības nozarēm, radošajai un kultūras industrijai nepieciešamo produktu izstrādi un praktisku realizāciju, un noteikti stratēģiskie mērķi un uzdevumi studiju un mūžizglītības attīstībā, zinātniskajā darbībā un inovāciju attīstībā, cilvēkresursu pārvaldībā un infrastruktūras attīstībā, finanšu plānošanā un projektu īstenošanā.

Lai nodrošinātu RTA vispārējā mērķa un stratēģisko mērķu izpildi, RTA ir jāņem vērā ārējās prasības kvalitātes nodrošināšanai un sadarbības partneru un iesaistīto pušu viedoklis. Lai realizētu mērķus un uzdevumus, RTA izmanto attīstības un plānošanas dokumentus un iekšējo kvalitātes vadības sistēmu (turpmāk – KVS).

RTA kvalitātes vadības sistēma tiek uzturēta, pamatojoties uz prioritātēm augstākajā izglītībā, ko izvirza Eiropas augstākās izglītības telpas standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanā un Augstskolu likums. Kvalitātes procesus RTA uzrauga kvalitātes vadības sistēmu speciālists, kura pienākumos ietilpst analizēt, izstrādāt, ieviest un uzturēt RTA kvalitātes vadības sistēmu.

RTA kvalitātes vadības sistēma (KVS) ir izstrādāta atbilstoši Izcilības modelim (*EFQM- the European Foundation for Quality Management*), ņemot vērā arī Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā izstrādātos Standartus un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (*ESG- Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area*) un ISO9000:2015 standarta rekomendācijas un ieteikumus.

RTA kvalitātes politika ir vērsta uz RTA misijas īstenošanu, ilgtspējīgu attīstību un stratēģisko mērķu sasniegšanu, nodrošinot kvalitatīvu, standartiem un normatīvo aktu prasībām atbilstošu studiju procesu un zinātnisko darbību. RTA ir apstiprināts KVS ieviešanas plāns līdz 2020.g., kas ir pie-

ejams RTA mājas lapā. RTA ir izstrādātas un iedzīvinātas visas procedūras, kas skar studiju kvalitātes vadību, uzraudzību un pilnveidošanu. No 2005. g. RTA darbojas studiju kvalitātes vadības sistēma un aptver visas galvenās studiju darba jomas: studiju procesa atbilstību RTA attīstības stratēģijai, akadēmiskā personāla, studiju programmu, studiju procesa, infrastruktūras, finansēšanas u.c. kvalitātes aspektus (skat. 3.3.1.tabulu).

3.3.1.tabula

RTA iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība Augstskolu likuma 5. punkta 2.¹ daļā norādītajam

Nr. p.k.	Atbilstoši Augstskolu likuma 5. panta 2. ¹ daļai augstskola/ koledža, īstenojot iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti:	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	x			RTA kvalitātes rokasgrāmata RTA studiju kvalitātes vadības sistēma
2.	Izstrādāts mehānisms RTA studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	x			Nolikums par akadēmiskajām un profesionālajām studijām un studiju programmām RTA, RTA studiju virzienu un studiju programmu ikgadēja pašnovērtēšanas sistēma Izveidotas RTA studiju virzienu ekspertu padomes
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārliecināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	x			Izstrādāta studiju rezultātos balstīta studiju kvalitātes sistēma, Nolikums par studiju kursu eksāmeniem un ieskaitēm, Nolikums par valsts un gala pārbaudījumiem. Pieejama RTA mājaslapā, RTA studenta rokasgrāmatā.
4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	x			RTA cilvēkresursu attīstības plāns, Akadēmiskā personāla attīstības vadlīnijas, Nolikums par RTA docētāju, Akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība, Profesionālās pilnveides programma augstskolu didaktikā
5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem	x			Studējošo aptaujas, Ikgadējie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, RTA gada pārskati

	studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.				
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	x			Ikgadējie studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi, RTA studiju virziena ekspertu padomes

RTA nolikumu, noteikumu un citu iekšējo normatīvo dokumentu izstrādē un to izpildes kontrolē iesaistās RTA Studentu padomes pārstāvji. Studenti darbojās šādās RTA institūcijās: Satversmes sapulcē, Senātā un Senāta komisijās, Studiju padomē, Zinātnes padomē, Stipendiju komisijā, Kredītu piešķiršanas komisijā, Fakultātes domē.

Visi RTA darbinieki ir atbildīgi par Kvalitātes politikas, procedūru un vadības sistēmas ieviešanu un uzturēšanu, uzņemas atbildību par kvalitāti un iesaistās kvalitātes nodrošināšanā. Darbinieku atbildību, tiesību un pienākumu formulējumi ir norādīti amatu aprakstos un procedūrās visām darba funkcijām, kas ietekmē darba kvalitāti.

Izvērtējums studiju programmas atbilstībai Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem ir pievienots 5.pielikumā.

3.4. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē

Lai jaunveidojamo bakalaura studiju programmu izveidotu kvalitatīvu, atbilstošu jaunākajām sabiedrības un darba tirgus prasībām, likumsakarīgi bija programmas izstrādes procesā piesaistīt projekta ārējos ekspertus, tādējādi nodrošinot padziļinātu vērtējumu, balstoties uz izdarītajiem secinājumiem, izveidotu programmu, kas atbilst potenciālo studentu mācību vajadzībām.

Studiju programmas izstrādes gaitā, izstrādes grupas ekspertiem bija svarīgs programmas satura izvērtējums no nozares ekspertu (kā Latvijas, tā ārzemju) un speciālās izglītības programmas īstenojošo izglītības iestāžu profesionāļu, speciālo pedagogu skatījuma.

Ar studiju programmas satura, īstenošanas projektu 02.12.2019. tika iepazīstināti ERASMUS+ K2 projekta “PREDYS: Supporting Children at risk of dyslexia at th transition period from pre primary to primary” (2019-1-ES01-KA201-065691) eksperti. Daniela Boņeva un Jeļena Mihova pārstāvēja Bulgārijas Disleksijas asociāciju, Džoze (Jose) Miguels Sousa un Fatima Almeida pārstāvēja Agrupamento de Escolas de Mangualde (Portugāle), Serap Özdemir un Mehmet Volkan Alkan pārstāvēja KOCAELI IL MILLI EGITIM MUDURLUGU, Turcijā, Sofia Markogiannaki, Antonis Ntroumpogiannis un Desponia Stavraaki pārstāvēja 4. pamatskolu Heraklionā, Grieķijā, kā arī projekta vadītājas – Angels Aguilera un Glenda Prados no Spānijas, kas pārstāvēja Escola A. Aguilera. Iepazīstinot sadarbības partnerus ar akadēmiju, runājot par tās aktualitātēm un aktivitātēm, Dr.paed., asoc. profesore Mārīte Rozenfelde informēja par ESF projektu, kurā, sadarbībā ar Latvijas augstskolām: LU, DU, LiepU, tiek izstrādāta jauna studiju programma Speciālā izglītība. Ar sadarbības partneriem tika izskatīts un pārrunāts studiju programmas saturs. Tika saņemts vērtējums, ka izstrādājamā studiju programma ir mūsdienīga, situācijai izglītības iestādēs atbilstoša un prognozējama rezultāts – šādā programmā sagatavots speciālais pedagogs – vērtīgs ieguvums ikvienai iekļaujošo izglītību īstenojošai izglītības iestādei.

Projekta vadītāja gan tiekoties klātienē, gan tiešsaistē attālināti ar izstrādājamās studiju programmas saturu iepazīstināja Rēzeknes novada Izglītības pārvaldes, Balvu novada Izglītības pārvaldes, Jēkabpils Izglītības pārvaldes, Daugavpils novada izglītības pārvaldes darbiniekus, skolu atbalsta personālu, Jelgavas izglītības pārvaldes Iekļaujošās izglītības atbalsta centra atbalsta

personālu, Latvijas speciālo pedagogu asociācijas Jelgavas nodaļas speciālos pedagogus. Tika izskaidrota studiju programmas satura veidošanas un programmas īstenošanas politika, atbildēts uz visiem interesējošiem jautājumiem saistībā ar programmas mērķi un sasniedzamo rezultātu, uzklausi ieteikumi studiju programmas uzlabojumam, kas pārspiesti ar izstrādes grupas ekspertiem un ieviesti vai neieviesti studiju programmas saturā.

Dr.paed., asoc. profesore Mārīte Rozenfelde ar izstrādājamo studiju programmu un programmas saturu (studiju kursa "Integrācija un iekļaušana" īstenošanas laikā) iepazīstināja profesionālās maģistra studiju programmas "Speciālā pedagoģija" studentus, kopumā saņemot pozitīvu jaunizstrādājamās studiju programmas vērtējumu, uzklusot studentu domas un ieteikumus, kuri, vēlāk, tika pārrunāti studiju programmas izstrādes darba grupā.

Programmas izstrādes un izvērtējuma procesā tika iesaistīti arī bijušie RTA speciālās izglītības studiju programmu absolventi (Mg. spec. paed. Aija Tereško, Mg.spec. paed. Andrejs Tereško, Mg. paed. Aija Vindeče, Mg.paed. Regīna Ogriņa, Mg.paed., surdopedagogs Uldze Strazdiņa, Mg.spec. paed. Inita Kolkovska, Mg.spec. paed. Sarmīte Safronova, Mg.spec. paed. Tatjana Kromāne, u.c.)

Secinājumi

1. Darba devēji, profesionāļi, absolventi, studenti atzinīgi vērtē jaunas studiju programmas bez šauras nozares specializācijas izveidi;
2. Nozarē strādājošajiem ir motivēta interese par profesionālās pilnveides studijām studiju programmā "Speciālā izglītība;"
3. Darba devēji, profesionāļi, absolventi, studenti atzinīgi vērtē paredzēto programmas Profesionālās specializācijas kursu daļas, atsevišķu studiju moduļu apguves iespējas saīsinātā studiju laikā;
4. Darba devēji, profesionāļi, absolventi, studenti atzinīgi vērtē iespējas apvienot studijas ar darbu.

Pielikumā pievienotas darba devēju atsauksmes un nodomu līgumi par prakšu nodrošināšanu jaunās studiju programmas studentiem.

III. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku atlases kritēriji

Studiju programmas viens no nozīmīgākajiem kvalitātes nodrošināšanas faktoriem ir mācībspēki, kuri ir augsti kvalificēti speciālisti attiecīgo zinātņu nozaru, tostarp arī izglītības zinātņu teorētisko nostādņu jautājumos, bet arī praktiķi, un ir līdz šim darbojušies, realizējot profesionālās bakalaura un profesionālās maģistra studiju programmas skolotāju izglītības jomā.

Mācībspēki, kas ir strādājuši ar topošajiem skolotājiem un esošo skolotāju tālākizglītībā, sekmiņīgi spēj sabalansēt teorētiskos un praktiskos jautājumus, akcentējot zināšanas, kas nepieciešamas skolotājiem profesionālajā darbībā.

Darba vidē balstītas studijas pamato nepieciešamību ne tikai pēc zinošiem mācībspēkiem, kas seko līdzī jaunākajām aktualitātēm teorētiskajā literatūrā nozarē, bet arī pēc praktiķa, kas orientējas aktuālajos jautājumos gan skolas, gan novadu un valsts mērogā.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un inovatīvu studiju programmas īstenošanu, programmā iesaistāmo mācībspēku atlasei izmantoti vairāki kritēriji, lai studiju kursus vadītu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti docētāji, noteiktās studiju jomas speciālisti, kuri savā darbā izmanto mūsdienīgas pieejas.

Obligātie mācībspēku atlases kritēriji ir:

1. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām;
2. Zinātniskās pētniecības virziens/intereses atbilst studiju programmas/kursa saturam;

3. Atbilstošas valsts valodas zināšanas.

Tāpat studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki tika vērtēti pēc papildus kritērijiem:

1. Profesionālā pilnveide augstskolu didaktikas /mācību metodikas jomā;
2. Praktiska pieredze darbā skolā (vai citā izglītības iestādē) vai izieta stažēšanās izglītības iestādē;
3. Zinātniskā/ praktiskā pieredze skolas pedagogijā, iekļaujošajā izglītībā;
4. Piedalīšanās konferencēs, pētnieciskajos projektos;
5. Dalība Eiropas Sociālā fonda projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā”;
6. Radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā.

Programmā iesaistītie mācībspēki atbilst vismaz diviem papildus kritērijiem.

Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla nodrošināšanā ir nepieciešama izteikta orientācija uz inovācijām izglītības jomā, teorijas un prakses sasaistes nodrošināšanu, atbalstu darba vidē balstītai skolotāju izglītībai, lai efektīvi rosinātu skolotāja profesionālās kompetences apguvi studiju procesā.

Studiju kursu izstrādē tika iesaistīts akadēmiskais personāls ar kursa saturam atbilstīgu izglītību, zinātnisko kompetenci un kvalifikāciju. Programmas īstenošanas sākumā visiem programmā iesaistītajiem vēlētajiem docētājiem jābūt vismaz 2 zinātniskajām publikācijām pēdējo sešu gadu laikā tajā nozarē, uz kuru attiecas īstenojamais studiju kurss.

Informācija par iesaistāmo mācībspēku atbilstību norādītajiem izvēles kritērijiem apkopotas 4.1.1. tabulā (precizējoša informācija atrodama mācībspēku biogrāfijās un zinātniskās pētniecības rezultātu apkopojumā (7 pielikums).

4.1.1.tabula

Programmas mācībspēku atbilstība norādītajiem izvēles kritērijiem

Nr.	Vārds Uzvārds	Grāds un/ vai profesionālā kvalifikācija	Amats	Profesionāla pilnveide augstskolu didaktikas / mācību metodikas jomā	Praktiska pieredze darbā skolā vai stažēšanās	Zinātniskā/praktiskā pieredze skolas pedagogijā/ iekļaujošajā izglītībā	Piedalīšanās konferencēs, pētnieciskos projektos	Dalība projektā “Kompetenču Pieeja mācību saturā”	Radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā
1.	Jānis Dzerviniks	Dr.paed.	Prof.	x	x	x	x		
2.	Velta Ļubkina	Dr.paed.	Prof.	x		x	x		
3.	Sanita Lazdiņa	Dr.philol.	Prof.	x	x	x	x	x	
4.	Mārīte Rozenfelde	Dr.paed.	Asoc.prof.	x	x	x	x	x	
5.	Ēriks Kalvāns	Dr.psych.	Doc.	x		x	x		
6.	Jānis Poplavskis	Dr.paed.	Viesdoc.	x	x	x	x	x	
7.	Rita Orska	Mg.psych.	Lekt.	x		x	x		
8.	Pēteris Grabusts	Dr.sc.ing.	Profesors	x			x		
9.	Ērika Teirumnieka	Mg.chem.	Lekt.	x	x		x		
10.	Aija Tereško	Mg.paed.	Vieslekt.	x	x	x	x	x	
11.	Aija Vindeče	Mg.paed.	Vieslekt.	x	x	x	x	x	
12.	Svetlana Ušča	Dr.paed.	Docente	x	x		x		
13.	Līga Danilāne	Dr.paed.	Docente	x			x		

14.	Sarmīte Tūbele	Dr.paed.	Viesprofesore	x		x	x		
15.	Rasma Tretjakova	Dr. biol., Mg.chem. paed.	Docente	x			x		
16.	Inese Višņakova	LNS surdotulks	Vieslektore		x	x			
17.	Regīna Ogriņa	Mg. paed.	Vieslektore		x	x	x		
18.	Vladislavs Malahovs	Dr.hist.	Asoc.prof.	x			x	x	
19.	Aivars Kaupužs	Dr.paed.	Docents	x	x	x	x		
20.	Aina Strode	Dr.paed.,	Asoc. prof.	x			x		
21.	Diāna Apele	Mg.art.,Mg.paed.	Docente	x					x
22.	Uldze Strazdiņa	Mg.spec. paed.	Vieslekt.		x	x	x		
23.	Ligita Geida	Mg.paed.,	Vieslekt.		x	x	x	x	
24.	Ināra Zeltiņa	LNB	Vieslekt.		x	x			
25.	Dina Bethere	Dr.paed.	Viesprof.	x	x	x	x	x	

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Studiju virzienā strādājošo docētāju kvalitatīvais sastāvs atbilst Augstskolu likuma prasībām. Studiju virziena realizācijā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanas nosacījumiem, kā arī normatīvo aktu prasībām izglītības jomā. Vēlētais akadēmiskais personāls ir profesionāli savā zinātnes nozarē, kas apliecinājuši kompetenci nozares pētniecībā, e-vides izmantošanā studiju procesā, kā arī piedalījušies nacionālajos un starptautiskajos projektos, izstrādājuši mācību līdzekļus vai monogrāfijas. Studiju programmas īstenošanā iekļauto viesdocētāju kvalitatīvais sastāvs nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu, tā kā studiju programmas īstenošanā ir piesaistīti profesionāli savā specialitātē ar vairāk kā 25 - 40 praktiskā darba gadu stāžu speciālās izglītības jomās. Daļa jomas profesionāļu ir aktīvi iesaistījušies projektu aktivitātēs (piemēram, J. Poplavskis, A. Vindeče, A. Tereško, R. Ogriņa, L. Geida, U. Strazdiņa, u.c.)

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais personāls uzskaitīts 7. pielikumā, norādot mācībspēka zinātnisko grādu un/ vai profesionālo kvalifikāciju, amatu, īstenotos studiju kursus, moduljus.

Kā apliecina 4.1.1. tabulas dati un studiju programmas īstenošanā iesaistītā personāla uzskaitījums 7. pielikumā, studiju programmas īstenošanā iesaistīti kopumā 25 mācībspēki, no kuriem 15 ir ar doktora grādu (60%) un 8 – ar maģistra grādu (32%), no kuriem 2 ir doktoranti. No 15 vēlētajiem mācībspēkiem 7 ir profesori un asociētie profesori, 6 docenti. Vēlēto mācībspēku īpatsvars studiju programmā ir 60 %.

4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana

RTA akadēmiskā personāla (AP) stratēģiskās plānošanas mērķis ir stiprināt augstskolas cilvēkkapitālu, sekmējot tā atjaunotni un starptautisko konkurētspēju. Mācībspēku plānošana RTA notiek saskaņā ar “RTA cilvēkresursu attīstības plānu 2019.-2023.gadam” un “RTA akadēmiskā personāla attīstības vadlīnijām 2016.-2020.gadam”, kas izriet no “RTA darbības un attīstības stratēģijas

2016.-2023.gadam”. Citus ar akadēmiskā personāla plānošanu saistītus jautājumus RTA reglamentē “Nolikums par akadēmiskajiem amatiem RTA”, “Nolikums par RTA docētāju”, “Mācību metodisko izstrādņu un zinātnisko pētījumu plānošanas, uzskaites, kontroles un apmaksas noteikumi”, “Akadēmiskā personāla attīstības vadlīnijas 2016.-2020.gadam”, “RTA akadēmiskā personāla studiju darba apjoma plānošanas un uzskaites kārtība”, “RTA akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība” u.c. dokumenti.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai RTA regulāri organizē nodarbības profesionālās pilnveides programmā “Inovācijas augstākajā izglītībā”, nodrošinot regulāru, plānveidīgu un mērķtiecīgu RTA akadēmiskā personāla zināšanu pilnveidi augstskolu didaktikā, augstākās izglītības inovācijās, tehnoloģiju jomā, svešvalodās, saziņas, starpkultūru komunikācijas un multilingvisma u.c. jautājumos. RTA nodrošina administratīvo atbalstu jaunažiem docētājiem, konsultējot studiju un zinātnes menedžmenta, RTA digitālo sistēmu izmantošanas jautājumos. Mācībspēku darba novērtēšana RTA ir ieviesusi uz rezultātiem balstītu novērtēšanas sistēmu, kas paredz koeficienta piemērošanu mācībspēka pedagoģiskajam un zinātniskajam darbam saskaņā ar RTA normatīvajos aktos nostiprinātiem kritērijiem. Mācību metodiskās darbības stimulēšanai RTA ir izveidots fonds, no kura tiek apmaksāta mācību grāmatu un tālmācības studiju kursu izstrāde. Zinātniskās darbības veicināšanai RTA ir izveidojusi fondu, kas ļauj katram zinātniskā personāla loceklim gadā izmantot 200 EUR konferencēm un starptautiskajam publikācijām ārpus RTA. Kopš 2016.gada RTA izsludina zinātniskos grantus, kam var pieteikties zinātnieku grupa, izpildot divus priekšnoteikumus: granta izpildē iesaistīti studējošie, ir paredzēts līdzfinansējums no pasūtītāja.